БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

6-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 138 (1400)
15 ИЮЛЬ ЧОРШАНБА 1959 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

ТАСС ахбороти

Атмосферанинг юқори қатламларини тадқиқ қилиш давомида шу йил 2 июлда учирилган ракета типидаги навбатдаги геофизик баллистик ракета шу йил 10 июлда Москва вақти билан соат 4-12 минутда учирилди.

Шу йил 7 июлда эълон қилинган тадқиқотлар программасидан ташқари Ернинг ва Ер атмосферасининг инфрақизил радиацияси ўлчанди, катта территорияда булутлар туркуми фотосуратга олинди, атмосферанинг ион ва нейтрал таркиби бир йўла анализ қилинди ва электростатика майдонлари ўлчанди.

Ракетада тажриба учун иккита ит учирилди, булардан «Отважная» номли ит тўртинчи марта учди.

Жониворлар ва аппаратлар яхши ҳолатда Ерга қайтариб туширилди.

Программанинг ҳамма моддаларига доир маълумотлар олинди.

Фойдали юкнинг вазни 2.200 килограммни ташкил қилди.

КПСС Марказий Комитетининг Пленумини чақириш тўғрисида ахборот

КПСС Марказий Комитети КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумини 1959 йил ноябрь-декабрда чақиришга қарор қилди. Марказий Комитет Пленумини чақиришнинг аниқ куни кейинчалик хабар қилинади.

КПСС XXI съезди ва Марказий Комитет декабрь (1958 йил) Пленумининг деҳқончиликни юксалтириш ва дон, қанд лавлаги, пахта ва бошқа техника экинлари, картошка, сабзавот, мева, узум ҳамда бошқа экин маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тўғрисидаги, жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва гўшт, сут, жун, тухум ҳамда чорвачиликнинг бошқа маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ҳақидаги, колхоз ва совхозларни кадрлар билан мустаҳкамлаш ҳақидаги, қишлоқ хўжалигини янада механизациялаш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулотнинг таннархини камайтириш тўғрисидаги, колхоздаги жамоат хўжалигини мустаҳкамлаш ва колхозчиларнинг моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги қарорларини бажариш тадбирлари ҳақидаги масала Марказий Комитет Пленумининг муҳокамасига қўйилсин. Марказий Комитет Пленумида бу масала ҳақида РСФСР Министрлар Совети, Украина, Қозоғистон, Белоруссия, Ўзбекистон, Тожикистон ва Озарбайжон Компартиялари Марказий Комитетларининг докладлари тинглансин.

Етти йилликнинг биринчи йили плани муваффақият билан бажарилаётир

СССР халқ хўжалигини ривожлантириш 1959 йилги давлат планининг биринчи ярим йилда бажарилиш якунлари тўғрисида

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий Статистика Бошқармасининг ахборотида кўрсатилишича, 1959 йилнинг биринчи ярим йиллик плани саноат ялпи маҳсулоти ишлаб чиқариш бўйича ҳам, шунингдек саноат маҳсулотининг кўпчилик муҳим турларини ишлаб чиқариш бўйича ҳам ошириб бажарилди. Саноат ялпи маҳсулоти ишлаб чиқариш бўйича ярим йиллик план 105 процент қилиб бажарилган. Саноат маҳсулотининг ҳажми 1958 йилнинг биринчи ярим йилидагига қараганда 12 процент кўпайган.

Барча иттифоқчи республикалар саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ярим йиллик планини ошириб бажардилар. Барча Халқ хўжалик кенгашлари планни ошириб бажардилар. Саноатнинг айрим соҳалари бўйича ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 1958 йилнинг биринчи ярим йилидагига нисбатан қуйидаги миқдорларда кўпайди: қора ва рангли металлургия бўйича 9 процент, ёқилғи ва энергетика саноати бўйича 9 процент, машинасозлик ва металлни қайта ишлаш бўйича 15 процент, кимё ва резина саноати бўйича 11 процент, қурилиш материаллари саноати бўйича 25 процент, ўрмон, қоғоз ва ёғочсозлик саноати бўйича 9 процент, енгил саноат бўйича 7 процент, озиқ-овқат саноати бўйича 13 процент кўпайди.

Оғир саноат маҳсулотининг кўпчилик асосий турларини ишлаб чиқариш ярим йиллик плани ошириб бажарилди.

Кимё саноатининг ходимлари каттагина муваффақиятга эришдилар. Пландагидан ташқари кўп миқдорда кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарилди.

Ахборотда айтилишича, Халқ хўжалик кенгашлари, саноат корхоналари, илмий-текшириш институтлари ва проект-конструкторлик ташкилотлари янги техникани янада тараққий эттириш ва жорий қилиш юзасидан белгиланган тадбирларни амалга оширишни давом эттирдилар. Ўтган ярим йил мобайнида бир миллиондан ортиқ ихтирочилар ва рационализаторлар бирярим миллиондан кўпроқ таклиф киритдилар. Шу муддат ичида халқ хўжалигига ихтирочилар ва рационализаторларнинг қарийб бир миллион таклифи жорий этилди.

Саноат маҳсулотининг таннархини камайтириш юзасидан 1959 йилнинг биринчи ярим йили учун белгиланган план ошириб бажарилди. Барча саноат маҳсулотининг таннархини камайтириш натижасида ярим йил мобайнида пландагига қўшимча равишда салкам 4 миллиард сўм иқтисод қилинди.

Етти йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан қишлоқ хўжалик ходимлари томонидан олинган мажбуриятлар ҳам муваффақиятли бажарилмоқда. Баҳори экинлар экиш плани ошириб бажарилди. Умуман мамлакат бўйича маҳсулдор чорва молларнинг сони кўпайди. Ярим йиллик план гўшт харид қилиш бўйича 135 процент, сут харид қилиш бўйича 108 процент, тухум харид қилиш бўйича 116 процент ва жун харид қилиш бўйича 108 процент бажарилди.

Ўтган ярим йилда чорвачилик соҳасида қўлга киритилган муваффақиятлар, деб алоҳида таъкидланади Марказий Статистика Бошқармасининг ахборотида, мамлакатнинг колхоз ва совхозлари СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959 — 1965 йилларга мўлжалланган контроль рақамларида назарда тутилган топшириқларни муддатидан илгари бажариш йўлида олға томон биринчи катта қадам қўйганликларидан далолат беради.

СССР Олий Совети томонидан «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил этиш ҳақида» 1958 йилнинг 31 мартида қабул қилинган Қонунга мувофиқ, машина-трактор станцияларига қарашли техника колхозларга сотилди. МТСлар қайта ташкил қилингандан бошлаб то 1959 йилнинг 1 июлигача ўтган давр мобайнида колхозлар томонидан ҳаммаси бўлиб қарийб 610 минг трактор, 247 минг дон комбайни ва бошқа кўпгина техника сотиб олинди.

Транспортда юк обороти плани ошириб бажарилди.

Марказий Статистика Бошқармасининг ахборотида кўрсатилишича, давлат плани бўйича ажратилган капитал маблағлар миқдори ўтган йилнинг шу муддатидагига нисбатан 10 процент ошди, қурилиш-монтаж ишларининг ҳажми эса 15 процент кўпайди. Ўтган ярим йилда халқ хўжалигининг барча соҳаларида янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди. Пудратчи ташкилотлар қурилиш-монтаж ишлари планини 102 процент қилиб адо этдилар ва қурилиш-монтаж ишларининг ҳажмини 1958 йилнинг биринчи ярим йилидагига нисбатан 18 процент кўпайтирдилар. Қурилиш ташкилотлари қурилиш ва монтаж ишларининг таннархини 1958 йилнинг биринчи ярим йилидагига нисбатан 1,4 процент камайтирдилар.

1959 йилнинг биринчи ярим йили охирига келиб, халқ хўжалигидаги ишчи ва хизматчиларнинг умумий сони ўтган йилнинг биринчи ярим йили охиридагига нисбатан бир миллион 800 минг кишига кўпайди. Саноатда ва қурилишда меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан 1959 йилнинг биринчи ярим йили учун белгиланган плани бирмунча ортиқ бажарилди. Меҳнат унумдорлиги саноатда 1958 йилнинг биринчи ярим йилидагига нисбатан 8 процент ва қурилишда 9 процент ошди.

Шу йилнинг биринчи ярим йилида халқ турмуши моддий даражасини ҳамда маданий савиясини янада ошириш мақсадида партия XXI съезди белгилаган муҳим тадбирлар амалга оширилди.

Саноатнинг айрим соҳаларида ишловчи ишчи ва хизматчиларни қисқартирилган етти-олти соатлик иш кунига кўчириш тадбирларини амалга ошириш давом эттирилди. Бутун ярим йил мобайнида аҳолига давлат томонидан бериладиган тўловлар ва енгилликлар юзасидан 116 миллиард сўмдан ортиқ пул сарфланди. Бу, 1958 йилнинг биринчи ярим йилида аҳолига давлат томонидан бериладиган тўловлар ва енгилликлар юзасидан сарфланган маблағнинг миқдорига нисбатан 9 процент кўпдир.

Социалистик маданият соҳасида янада янги муваффақиятларга эришилди. Ўтган ярим йилда бошланғич, етти йиллик ва ўрта мактаблар ўқувчиларининг сони, ишчи ва қишлоқ ёшлари мактаблари ҳамда катталар учун ташкил қилинган мактабларнинг ўқувчиларини ҳам бирга қўшиб ҳисоблаганда, 31,5 миллион кишини ташкил этди. 1957 — 1958 ўқув йилида эса ўқувчиларнинг сони 30,6 миллион кишидан иборат эди. Ўтган ўқув йилида қарийб 1300 янги ўрта мактаб очилди. Умумий ўрта таълим мактабларини 1 миллион 400 минг киши тамомлади. Бу йил олий ва махсус ўрта ўқув юртларини 860 мингдан кўпроқ ёш мутахассис тамомлаб чиқади.

Уй-жой ва маданий-маиший муассасалар қурилиши янада ривожлантирилди. Давлат планига мувофиқ ажратилган маблағлар ҳисобига умумий ҳажми 13,6 миллион квадрат метрдан иборат, яъни 1958 йилнинг биринчи ярим йилидагига нисбатан 1,5 миллион квадрат метр ёки 13 процент кўп уй-жой бинолари қурилди ва фойдаланишга топширилди.

Совет Иттифоқининг ташқи савдоси муваффақият билан ривожланиб бормоқда. СССРнинг ташқи савдо обороти 1959 йилнинг биринчи ярим йилида 18 миллиард сўмни ташкил этди ва 1958 йилнинг шу муддатидагига нисбатан 20 процент кўпайди.

1959 йилнинг биринчи ярим йиллик якунлари шуни кўрсатадики, совет халқи СССР халқ хўжалигини ривожлантириш 1959 йил — етти йилликнинг биринчи йили давлат планини муваффақиятли бажараётир. (ТАСС).

Луховици чорвадорлари Ўзбекистонда

Тошкент области Калинин район чорвадорлари билан мусобақалашаётган Москва областидаги Луховици райони қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг ўзаро текшириш бригадаси Ўзбекистонга келди.

Бригадага Луховици район ижроия комитетининг раиси К. М. Чоботов бошчилик қилмоқда. Бригада составида «Красная заря» колхозининг сигир соғувчиси РСФСР Олий Советининг депутати С. В. Нартова, Мичурин номидаги колхоз раиси В. И. Шеволин, Белоомут поселка советининг раиси С. П. Цикин ва бошқалар бор.

Меҳмонлар Сталин номли ва Карл Маркс номли қишлоқ хўжалик артеллари аъзолари олган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши билан танишдилар.

Луховици районининг вакиллари Ўзбекистонда бир неча кун бўладилар. (ЎзТАГ).

Поляк дўстларимизга визит билан

Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегацияси Варшавага жўнаб кетди

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети ва Польша Халқ Республикаси ҳукуматининг таклифига мувофиқ, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрущев бошчилигидаги Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегацияси 14 июлда «ИЛ-18» самолетида Москвадан Варшавага жўнаб кетди.

Москва меҳнаткашларининг жуда кўп вакиллари СССР давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромига тўпландилар. Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегациясини К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов, Д. С. Полянский ва бошқа ўртоқлар узатиб қолдилар. Аэродромда Москвадаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари ҳам бор эди.

Шу ерда ҳозир бўлган кишилар ўртоқ Н. С. Хрушчевни ва Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегациясининг бошқа аъзоларини самимий узатиб қолдилар, уларга оқ йўл тиладилар. (ТАСС).

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ БИРИНЧИ ЎРИНБОСАРИ Ф. Р. КОЗЛОВ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Ф. Р. Козлов ва унинг ҳамроҳлари Америка Қўшма Штатларига қилган сафарларидан 13 июль кечқурун Москвага қайтиб келдилар.

Кутиб олиш учун Внуково аэродромида пойтахт меҳнаткашларининг вакиллари, конструкторлик бюролари ва авиация заводларининг ходимлари, совет, партия ва давлат арбоблари тўпландилар. Кутиб олувчилар орасида А. И. Микоян, Д. С. Полянский ўртоқлар, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Д. Ф. Устинов, Ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, СССР Давлат комитетларининг раислари П. В. Дементьев, С. В. Кафтанов, А. Н. Шелепин, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. С. Семенов ва бошқалар бор эдилар.

Аэродромда тўпланганлар сабрсизлик билан осмонга кўз тикиб турардилар. Соат стрелкаси соат 21 дан 10 минут ўтганни кўрсатади. Учиш майдонига жуда катта кумуш ранг қуш — «ТУ-114» ҳаво лайнери қўнади.

Ўртоқ Козлов матбуот, радио ва телевидение вакилларининг саволларига жавоб бериб, қайтишдаги учишлари ажойиб учиш бўлганлигини айтди. Агарда Нью-Йоркка 11 соат 06 минутда учиб борилган бўлса, Нью-Йоркдан Москвагача бўлган масофани самолёт 9 соат 48 минутда учиб ўтди.

Журналистлар академик А. Н. Туполевни ўраб олишади:

— Ўз сафарингиз ҳақида нималарни айтиб бера оласиз?

— Қандай таассуротлар олдингиз?

— Учиш вақтида машина ўзини қандай тутди?

— Ҳамма саволларга бирданига жавоб беришнинг имконияти йўқ, — дейди А. Н. Туполев.— Бордию бир сўз билан айтиш мумкин бўлса, у вақтда ҳамма нарса тўғрисида — жуда соз бўлди, деб айтиш мумкин. Кайфиятимиз жуда яхши.

— Самолётингиз американликларга маъқул бўлдими? — деб яна сўрашади А. Н. Туполевдан.

— Баъзиларга маъқул бўлди, баъзи бировлар эса унинг ёмонроқ бўлишини истар эди, — дейди табассум билан А. Н. Туполев.— Хуллас, қилган сафаримиздан ажойиб таассурот билан қайтдик.

Авиаконструктор Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. А. Архангельский бундай деди:

— «ТУ-114» Нью-Йоркдан Москвагача бўлган масофани Нью-Йоркка учганимиздан кўра анча яхшироқ метеорологик шароитда ўтди. Самолёт 8 минг километрлик масофани ўрта ҳисобда соатига 800 километрдан ортиқроқ тезликда учиб ўтди. Шу билан бирга унинг бакларида анчагина миқдорда ёнилғи қолди. Бу ажойиб машинадир! (ТАСС).

БУЛАР ҲАМ ҒАНИШЕРЧИЛАР

☆

ҚЎСАКЛАР СЕМИРМОҚДА

Далаларни айланиб, ўртоқ Таласбой Ғазатов бошлиқ бригада ерларига етиб келдик. Бу ердаги ишлар ҳар кимнинг ҳам ҳавасини уйғотиб, завқини қўзғатарди. Теп-текис ғўзалар ёппасига гуллаб, қўсаклай бошлабди.

— Қўсакларни семиртириб, ҳосилни кўпайтириш учун курашмоқдамиз,— дейди бригадир,— шу кунга қадар барча майдондаги ғўзалар уч марта комплекс парваришдан чиқарилди, ҳозир асосий эътиборимизни суғоришни сифатли ўтказиш, культивацияни чуқур олиб, намни сақлаб қолишга қаратганмиз.

Бригада аъзолари ғанишерчилар ҳаракатига қўшилишган. Улар бу йил пахта ҳосилини ҳар йилгидан ҳам кўпайтириб умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшишга аҳд қилганлар. Юқори ҳосил етиштириш йўлида олиб борилаётган кураш ҳақиқатан ҳам самарали натижалар бермоқда. Колхозчилар 1 августга қадар ҳар туп ғўзада камида 8—9 тадан бўлиқ қўсак бўлишига эришиш тадбирларини кўрмоқдалар. Кўндалангига культивация қилишга ҳозир ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. Тракторчилардан Умарали Салимов, З. Раисов ўртоқлар кунига 8—9 гектар ерни культивация қилмоқдалар. Кибир Кўчиев, Умарали Мадалиев, Шохи Кўчиев сингари миришкорлар эса ғўзани оби — тобида қондириб суғормоқдалар.

«Ленинобод» колхозининг барча далачилик бригадаларида ҳам ғўза парвариши намунали уюштирилган. Колхоз аъзолари 719 гектар ернинг ҳар гектаридан 28,5 центнердан ҳосил топшириб, бу йил ҳам ҳар йилдагидек олган мажбуриятларини шараф билан бажариш учун курашмоқдалар.

М. ОЙДИНОВ,
Оққўрғон райони.

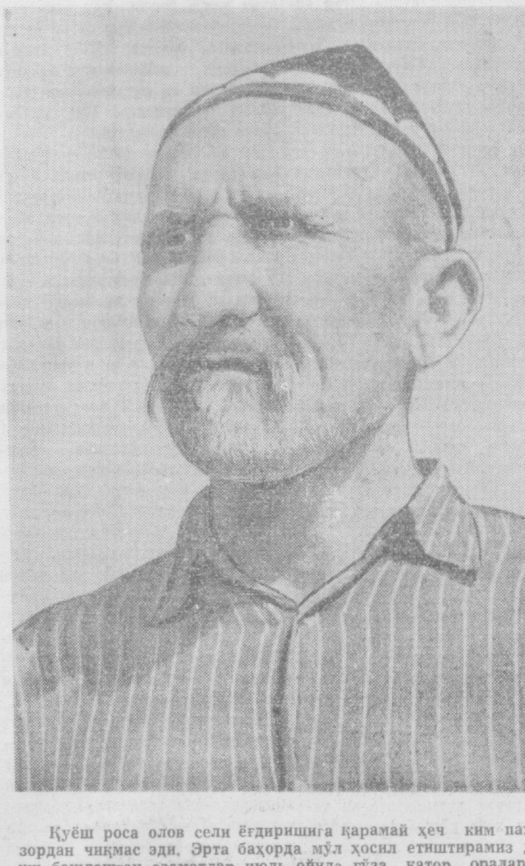

Қуёш роса олов сели ёғдиришига қарамай ҳеч ким пахтазордан чиқмас эди. Эрта баҳорда мўл ҳосил етиштирамиз деб, иш бошлашган азаматлар июль ойида ғўза қатор ораларида ишлашни яна ҳам кучайтиришиб, тўқ қўсакларни кўпайтиришга қатъий бел боғлашибди.

Деҳқонларда шундай ҳикматли бир сўз бор. «Асат — экинингни ясат» дейишади улар. Дарҳақиқат шу кунларда ҳар қачонгидан ҳам унумлироқ ишлаб тер тўкиш керак. Ғўзанинг тагидан то учигача тўлиқ қўсакларни маржон қилиб чизиб, уни ёш келинчакдек ясатиш даркор. Бригаданинг ҳамма аъзоси: бошлиқдан тортиб механизаторгача, миришкор сувчидан тотли таом пиширувчи ошпазгача — барча ана шу мақсад билан меҳнат қилаяпти. Ҳосилимиз мўл, юзимиз ёруғ бўлсин дейишиб кечани-кеча кундузни-кундуз демай пайкал оралаяпти.

Ғанишерчилар сафига қўшилган бригада аъзолари 104 гектар ердан оз меҳнат сарфлаб камида 40 центнердан пахта ҳосили етиштиришмоқчи. Шу мақсадда асосий ишларнинг ҳаммаси механизациялаштирилди. 80 гектар ернинг ғўзаси мутлақо кетмон ишлатилмай парвариш қилинаётир. Етиштирилган ҳосилнинг кўпчилик қисми машинада терилади.

Бригадир Рустам ака Абдиев ишчан, пахтачилик билан суяги қотган деҳқон. У бошлиқ звено ўтган йили 12 гектар ердан 42 центнердан ҳосил етиштирган эди. Ҳозирги кунда бригада даласида қилинаётган иш бу йил ҳам ҳосил мўл бўлишидан, олинган социалистик мажбурият сўзсиз бажарилишидан далолат бераяпти. Суратда: ўртоқ Р. Абдиев.

С. СУЛТОНОВ.
Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхоз.

ЮҚОРИ ҲОСИЛ УСТАСИ

Боёвут районидаги Карл Маркс номли колхозда йил сайин пахтадан мўл ҳосил етиштириб шуҳрат қозонаётган пахтакорлар кўп. Буларнинг бири ёш коммунист ўртоқ Тошпўлат Шокировдир.

Ўртоқ Т. Шокиров сал кам 10 йилдан бери звенога бошчилик қилиб келади. Унинг звеноси 1957 йилда ҳар гектар ердан 56 центнердан, 1958 йилда эса 60 центнердан пахта ҳосили етиштирди. Пахта ҳосилдорлигини оширишдаги ана шу хизматлари учун у кўп марта мукофотланди. Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида қатнашди.

Биз машҳур пахтакор Ғанишер Юнусов билан мусобақадош ўртоқ Эргаш Розиқов бошлиқ бригадага борганимизда колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Саид Усмонов Тошпўлат звеносининг иши ҳақида сўзлаб берди. Ҳақиқатда ҳам бу ерда иш жуда яхши ташкил қилинган. Звенонинг 35 гектар ери бўлиб шу майдондаги ғўза парваришини фақат 6 киши бажараётир.

Шу кунларда узунаси ва кўндалангига 3 мартадан ишлов берилган ғўзалар мўл ҳосил йиғаяпти. Карталарда бегона ўтлар мутлақо кўринмайди, бу звенонинг ғўзаси колхознинг бошқа участкаларидагига қараганда анча серавж, эртаги. Бунинг сабабини сўраганимизда Тошпўлат камтарлик билан қисқагина қилиб тушунтирди:

Звено аъзолари ҳамма майдонлардаги ғўзаларни пахтани машинада теришга мослаб парвариш қилаяптилар. Улар дастлаб ҳар бир уяда кўчатларнинг нормал бўлишини таъминлашди. Культивация, озиқлантириш, суғориш ишлари агротехника қоидалари асосида ўтказилди. Ҳозир эса звенода ғўзани 3-марта озиқлантиришни тамомладилар. Бу тадбирлар ўсимликнинг ғовлаб кетмаслигини таъминлайди. Ғўзанинг бўйи пастроқ, ҳосили мўл бўлади.

Ёш коммунист бошлиқ бўлган звенода ўтган йили ҳам барча иш механизация ёрдамида бажарилган эди. Натижада бир центнер пахта етиштириш учун 2,3 тадан меҳнат сарф этилди. Даромад ҳам яхши бўлди. Звенонинг ҳар бир аъзоси бир меҳнат кунига 30 сўм 20 тийиндан ҳақ олди.

Бу йил звено аъзолари ҳар гектар ердан камида 60 центнердан ҳосил етиштиришмоқчи. Шу кундаги ҳамма иш ана шунга қаратилган. Тошпўлат Шокировнинг фикрича, мўл ҳосил етиштиришда маҳаллий ўғитнинг аҳамияти катта. Шунинг учун пахтакорлар ғўзани маҳаллий ва минерал ўғитлар аралашмаси билан озиқлантиришга катта аҳамият бераётирлар. Шундай қилинганда ер яхши семириб, ўсимлик томири етарли миқдорда нам ва озиқа олади. У нормал ривожланиб, тезроқ ва мўл ҳосил йиғади. Оқибатда қўсаклар эрта пишиб, очилади.

— Ғўзамизга биринчи сувни яқинда берабошладик,— деди Тошпўлат Шокиров, — Ғанишер ака бизнинг даламизга келганларида шуни маслаҳат берган эдилар, май ойи салқин келди, ортиқча сувни хожати йўқ, деган эдилар. Биз шунга амал қилиб, ютдик.

Звено аъзолари суғориш ишини ўз бошлиқларига топширишган. Абжир пахтакор Тошпўлат Шокиров бу вазифани жуда сифатли бажараётир. Эгатларга чим орқали жилдиратиб сув таралаётир. Ғўзалар биртекисда қониб саратон суви ичмоқда.

Июль — мўл ҳосил тўплаш ойи. Пахтакорлар шуни назарда тутиб меҳнат активликларини яна ҳам оширдилар. Звенога битта СХС—1,2 маркали пахта териш машинаси биркитилган. Ҳозир у ремонтдан чиқариб қўйилди. Йил бошида карталар кафтдек қилиб текисланган эди, демак уларда пахта териш машинаси қийналмасдан юраолади.

Бу йил звено аъзолари етиштирилган пахта ҳосилининг деярли ҳаммасини машинада териб олишмоқчи. Моҳир механизатор ўртоқ Файзулла Бегматов мавсумда ўз машинаси билан юз тонна пахта териш мажбуриятини олди.

— Ўтган йилларда,— дейди Тошпўлат Шокиров,— пахтачиликда механизациядан унумли фойдаланмай келдик. Аммо бу йил ишни бошқача ташкил қилдик. Мана кўриб турибсиз, ғўзамизни кетмонсиз парвариш қилаяпмиз. Ҳосилни йиғиб-териб олишда ҳам асосий ишни механизация бажаради.

Звено аъзолари ўртоқ Тошпўлат Шокиров раҳбарлигида дала ишларининг ҳамма турини ўз вақтида сифатли ўтказаётирлар. Ортиқча сарф-харажатларга мутлақо йўл қўйилмаётир.

Ишда сон орқасидан эмас, балки сифат орқасидан қувиш керак,— дейишади улар,— ахир ғўзани тўрт марта сифатсиз парвариш қилгандан унга икки марта сифатли ишлов берган аълороқдир.

Биз звенодан катта таасуротлар билан қайтдик. Чиндан ҳам ёш бўлса ҳам ишнинг кўзини билган, мўл ҳосил устаси Тошпўлат Шокиров бошлиқ звено аъзолари сидқидиллик билан меҳнат қилишибди. Ҳозирги кунда уларнинг ғўзалари 14—15 тадан ҳосил шохи чиқариб, тўқ қўсаклар тўплаётир. Звенодагилар озиқлантириш ва суғоришни белгиланган агротехника қоидалари асосида ўтказиб ғўза олаётган кучни унинг бўйига ўсишига эмас, балки мўл ҳосил тўплашига қаратмоқдалар. Шу мақсадда чеканкани бошлаб юборишди.

Бир ёқадан бош чиқаришиб, аҳиллик билан меҳнат қилаётган ғанишерчи пахтакорлар албатта ўз сўзларининг устидан чиқадилар. Ҳар гектар ердан камида 60 центнердан «оқ олтин» етиштирилади.

Н. РОМАНОВ.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларини амалга оширайлик

Тошкент шаҳар ва область партия ташкилотларининг активи йиғилишидан

13 июлда Тошкент шаҳар ва область партия ташкилотлари активининг йиғилиши бўлиб ўтганлиги тўғрисида хабар берилган эди. Йиғилишда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг якунлари тўғрисида доклад қилди.

— КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми, — деди ўртоқ Ш. Р. Рашидов, — муҳокама қилинган масалалар ва қабул этилган қарорларнинг аҳамияти жиҳатидан партиянинг ва бутун совет халқининг ҳаётида жуда муҳим воқеа бўлди.

Марказий Комитетнинг КПСС XXI съездидан кейиноқ бўлиб ўтган биринчи Пленумида техникани жадал тараққий эттириш, саноат ва қурилишнинг техникавий-иқтисодий кўрсаткичларини тубдан яхшилаш масалаларининг муҳокама қилинганлиги партиямизнинг ленинча Марказий Комитети партия XXI съездининг — коммунизм қурувчилар съездининг тарихий қарорларини муваффақиятли амалга ошириш йўлидаги курашни изчиллик ва сабот билан ташкил этаётганлигини яққол исбот қилади.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорлари, Пленумнинг барча меҳнаткашларга қарата чиқарган Мурожаати бутун мамлакатимиздаги каби республикамизда ҳам омманинг ижодий ташаббусини янада оширди, саноат ва қурилиш ходимларини ғоят фидокорона меҳнат қилишга, техника тараққиётини жадаллаштириш, ишлаб чиқаришни юксалтириш учун янги резервлар қидириб топишга илҳомлантирди.

Тошкент, Фарғона, Бухоро, Самарқанд ва Қорақалпоғистон иқтисодий районлари саноат корхоналарининг коллективлари владимирликларнинг мавжуд корхоналарда маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш соҳасида кўрсатган ва КПСС Марказий Комитети маъқуллаган қимматли ташаббусини ва ишлаб чиқариш даражаси бўйича етти йиллик топшириқларини бир йил олдин бажариш мажбуриятини олган свердловликларнинг ватанпарварлик ташаббусини кенг қўллаб-қувватладилар.

Республикадаги беш иқтисодий районнинг ҳаммасида ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар маҳсулот чиқаришнинг етти йиллик охирига мўлжалланган даражасига 1964 йилда эришиш мажбуриятини олдилар. «Ташкенткабель», «Узбексельмаш», Тошкент тўқимачилик комбинати, Ўзбекистон металлургия заводи ва бошқа кўпгина корхоналар ҳамда қурилишларнинг коллективлари оширилган социалистик мажбуриятлар олдилар.

Республикамиз КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумини катта ютуқлар билан кутиб олди. Бу ютуқлар Ўзбекистон меҳнаткашларининг етти йиллик план вазифаларини муваффақиятли бажаришга қатъий қарор берганликларини кўрсатади. Ўзбекистон саноати ярим йиллик планни муддатидан илгари, 21 июнда бажарди ва бирнеча юз миллион сўмликдан кўпроқ қўшимча маҳсулот берди. Корхона ва қурилишларнинг техникавий-иқтисодий кўрсаткичлари яхшиланмоқда. 1959 йилнинг 6 ойи ичида саноатда меҳнат унумдорлиги 7 процент кўпайди. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини агротехника жиҳатидан қисқа муддатларда уюшқоқлик билан экиб бўлдилар ва ҳозирги вақтда ҳосил тўплаш ва уни сақлаб қолиш учун зўр ғайрат билан курашмоқдалар. Давлатга қоракўл тери ва тухум сотиш йиллик топшириқлари, гўшт ва сут сотиш ярим йиллик плани муддатидан илгари бажарилди.

Ўртоқ Рашидов етти йиллик планни бажаришнинг ҳал қилувчи шарти бўлган техника тараққиёти соҳасидаги вазифаларга тўхталиб айтадики, бошқа ҳамма қардош совет республикаларидаги каби Ўзбекистонда ҳам ишлаб турган корхоналарни кенгайтириш ва техника билан қайта қуроллантириш, машина-ускуналарни янгилаш, ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаш соҳасида кўп иш қилинди. Ҳозирги вақтда республикадаги барча гидроэлектростанцияларнинг 90 проценти автоматлаштирилди, уларнинг 70 проценти эса масофадан бошқариш усулига кўчирилди. Машинасозлик заводларида 75 поток технология линиялари ташкил этилди. Фарғона водисининг нефтчилари ажойиб ташаббус кўрсатдилар. Улар қисқа вақт ичида нефть қудуқларини ўз кучлари билан диспетчерлаш ва масофадан бошқариш усулига кўчирдилар. Бунинг натижасида меҳнат унумдорлиги 30 процентдан кўпроқ оширилди ва нефть чиқариш кўпайтирилди. Бу чора нефть қудуқларидан фойдаланишга кетадиган харажатни анча камайтиришга ёрдам берди. Ўзбекистон пиллачилик саноати илмий-текшириш институти тўқимачилик машинасозлиги заводи конструкторлари билан биргаликда пилла тортиш автоматини тайёрлади. Бу автомат ишчиларнинг меҳнатини енгиллаштиради, уларни пиллани иссиқ сувда қўлда тортиш заруратидан халос қилади ва маҳсулот единицасига сарф қилинадиган меҳнатни қарийб 1,6 баравар камайтириш имконини беради.

Кейинги йилларда республикада рационализаторлар ва ихтирочилар ҳаракати кенгайиб кетди. «Ташкенткабель» заводидаги рационализатор-электромонтёр Токарев, слесарь Зезин, технолог Филиппов, «Ташсельмаш» заводидаги токарлардан Глушченко ва Махно, «Узбексельмаш» заводидаги инженер-технолог Кабиров ва расточник Ильяхин ҳамда бошқа кўп рационализаторларнинг номлари бутун республикамизга маълум. 1958 йилнинг ўзидагина рационализаторларнинг таклифлари ва ихтироларини жорий қилиш натижасида 100 миллион сўмча маблағ тежалди.

Бу ва бошқа мисоллар корхона раҳбарлари, инженер-техник ходимлар ва новаторлар техника тараққиёти масалаларини чинакам ҳал этаётган жойларда янги техника муваффақиятли ривожланиб бораётганлигини кўрсатади. Аммо республикада ва шу жумладан Тошкент иқтисодий районида фан, техниканинг энг янги ютуқлари ва илғорларнинг тажрибаси асосида корхона ва қурилишларнинг техникавий-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилаш имкониятларидан етарли фойдаланилмаётганлигини айтмай ўтиб бўлмайди. Бизда ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаш билан, машинасозлик, кимё, кон-руда, ёғ, пахта тозалаш саноатида ва бинокорлик материаллари саноатида прогрессив технологияни жорий қилиш ҳамда машина-ускуналарни модернизация қилиш билан боғлиқ бўлган ишлар жуда суст олиб борилмоқда. Қурилишнинг индустриал методларини қўлланиш соҳасида ҳам жуда кейинда қолинмоқда.

Республикамиздаги Халқ хўжалиги кенгашлари механизациялаш, автоматлаш ва илғор техникани жорий қилиш юзасидан белгиланган асосий топшириқларни қониқарсиз бажармоқдалар. Тошкент Халқ хўжалиги кенгашининг бу соҳадаги ишлари сира ҳам кўнгилдагидек эмас. Бу Халқ хўжалиги кенгашида 1958 йилда янги техникани жорий қилиш плани атиги 72 процент, шу йилнинг биринчи кварталида эса 49 процент бажарилди.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми жуда тўғри кўрсатиб ўтганидек, хўжалик ходимлари ва инженер-техник ходимлари бир қисмининг консерватизми, уларнинг ишлаб чиқаришдаги ва меҳнатдаги эски усулларга ёпишиб олганликлари, янги техникани жорий қилиш билан боғлиқ бўлган қийинчиликларни бартараф қилишни истамаётганликлари, ишлаб чиқариш техникасини такомиллаштиришга давлат нуқтаи назаридан қарамаётганликлари шундай нуқсонларнинг рўй беришига кўпроқ сабаб бўлмоқда. Бундай нуқсонлар кўп корхоналарнинг халқ хўжалик планларини бажармай қолишига, техникавий-иқтисодий кўрсаткичларнинг қониқарсиз бўлишига олиб келади. 1959 йилнинг иккинчи кварталида 65 корхона давлат планини бажармади ва 101 миллион сўмлик маҳсулот беролмай қолди. Қолоқ корхоналар орасида Тошкент Халқ хўжалиги кенгашига қарашли 15 корхона, жумладан, «Ташсельмаш» заводи (директори ўртоқ Оттигашев, партия комитетининг секретари ўртоқ Лобода), плавик-шпат комбинати (директори ўртоқ Пугачев, партия комитетининг секретари ўртоқ Подспорин) ва бошқа корхоналар ҳам бор. Меҳнат унумдорлигини ошириш топшириқларини бажармаётган корхоналар ҳам оз эмас. Тошкент Халқ хўжалиги кенгашига қарашли 25 корхона ана шу энг муҳим техникавий-иқтисодий кўрсаткични бажармади. Олтинтопган комбинатида (директори ўртоқ Поклонский, партия комитетининг секретари ўртоқ Климачев), Янгийўл гидролиз заводида (директори ўртоқ Лушин, партбюро секретари ўртоқ Терехов), «Узбексельмаш» заводида (директори ўртоқ Стикайло, партия комитетининг секретари ўртоқ Акопов) меҳнат унумдорлигини ошириш соҳасидаги ишлар сира ҳам қониқарли эмас. Тошкент Халқ хўжалиги кенгашига қарашли корхоналарнинг 30 проценти маҳсулотнинг таннархини камайтириш топшириқларини бажармади ва шу йилнинг беш ойи ичида саноат маҳсулотининг 38 миллион сўм миқдорида қимматлашиб кетишига йўл қўйди. Баъзи корхоналарда яхши, сифатли хомашё ва материаллардан паст сифатли маҳсулот тайёрланмоқда. Масалан, «Узбекхлопкомаш» заводи (директори ўртоқ Синягин), экскаватор заводи (директори ўртоқ Плотников)нинг маҳсулоти тўғрисида кўп шикоятлар олинмоқда. «Узбекхлопкомаш» заводи қуритиш-тозалаш цехлари учун ускуна ва нам ўлчаш асбобларини сифатсиз ишлаб чиқарди, экскаватор заводи ишлаб чиқарган машиналарнинг ҳам нуқсонлари кўп. Енгил ва озиқ-овқат саноати корхоналари ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг сифати ҳали ҳам паст. 1-тикувчилик фабрикаси (директори ўртоқ Хўжаев) маҳсулотининг талайгина қисми савдо ташкилотлари томонидан брак қилиниб, паст сортга кўчирилди. Тошкент аҳолиси Тошкент шаҳар ижроия комитети саноат бошқармасига (бошқарувчиси ўртоқ Катишев) қарашли нон-булка корхоналарининг маҳсулоти сифатсиз эканлиги тўғрисида шикоят қилмоқда.

Комплекс механизациялаш, автоматлашни ва прогрессив технологияни ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш, шунингдек машина-ускуналарни янгилаш ҳамда модернизация қилиш асосидагина ана шу камчиликларни йўқотиб, саноат ишлаб чиқаришини янада кенгайтиришга эришиш, барча корхоналарнинг халқ хўжалик планларини миқдор ва сифат кўрсаткичлари бўйича сўзсиз бажаришларини таъминлаш мумкин.

Ўртоқ Рашидов Ўзбекистон саноатининг бир қанча тармоқларида техникани тараққий эттириш билан боғлиқ бўлган конкрет вазифалар ҳақида батафсил гапиради.

Маълумки, етти йилликда рангли металлургия кўпроқ ривожлантирилади. Рангли металлар рудасини чиқариш ва қайта ишлаш олти ярим баравар ортиши керак. Рангли металлургия корхоналари ҳозирги вақтда ўз техникаси жиҳатидан мамлакатнинг шу хилдаги бошқа кохоналари даражасида турипти. Аммо кўп ишчилар банд бўлган айрим оғир операциялар жуда суст механикалаштирилган. Масалан, Олтинтопган комбинатида конларни штанга усулида мустаҳкамлаш қониқарсиз бормоқда, установкаларни автоматлаш ишлари ёмон уюштирилган. Бу комбинатда хомашёдан комплекс фойдаланиш ва рудадан металл чиқариб олиш ишлари сира ҳам кўнгилдагидек эмас. Афсуски, бундай аҳвол Тошкент Халқ хўжалиги кенгашининг раҳбарларини ташвишлантирмаётир.

Вазифа — рангли металлургияда конлардаги кўп меҳнат талаб этадиган оғир процессларни яқин икки-уч йил ичида комплекс механизациялашни туғаллашдан, шунингдек ишлаб чиқаришдаги асосий ва ёрдамчи процессларни автоматлаштиришдан иборат.

Ўзбекистон металлургия заводида пўлатни узлуксиз қуядиган янги установкалар қурилиши тобора кечикмоқда. Қурилишнинг йиллик плани 6 ой ичида атиги 18 процент бажарилган. Ҳолбуки, бу установкалар техникани такомиллаштириш учун муҳим восита бўлиб, пўлат ишлаб чиқаришни кўпайтириш негизидир. Бу установкалар меҳнат шароитини анча енгиллаштиради ва иқтисодий жиҳатдан катта фойда келтиради.

Етти йилликда Ўзбекистоннинг нефть саноати ва хусусан газ саноати тез ривожланади. Нефть чиқариш 2,3 баравар, газ чиқариш эса 150 баравар кўпаяди. Пармалаш ишлари ҳажми 4 баравар ошириладди. Республика территориясида юзларча километр узунликда газ қувурлари ўтказилади. Республиканинг ёқилғи баланси структураси тамомила ўзгартирилади. Аммо ишлаб чиқариш процессларини кенг миқёсда комплекс механизациялаш ва автоматлаш базасидагина бунга эришиш мумкин. Бу соҳада ҳам ҳал этилмаган масалалар ҳали кўп. Пармалаш билан боғлиқ бўлган ишлар комплексининг 40 процентигина механикалаштирилган. Мавжуд пармалаш ускуналарининг ярмини янгилашга тўғри келади.

Нефть қудуқларини масофадан бошқариш ва диспетчерлаш ишлари республикада 1961 йилда туғалланиши лозим, айни вақтда, нефть ва газ чиқариладиган ҳамма районларда ишлаб чиқаришни янгича ташкил этиш усулига кўчиш билан боғлиқ бўлган вазифани ҳам ҳал этиш муҳимдир.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Энергетика ва автоматика институти нефть конларини автоматлаш ва масофадан бошқариш тадбирларини амалга оширишда катта ёрдам бериши керак. Лекин ҳали бу ёрдам жуда кам.

Маълумки, энергетика техника тараққиётининг негизидир. Электр қуввати ҳосил қилишни 2,4 баравар кўпайтириш учун катта ҳажмдаги қурилиш-монтаж ишларини бажариш лозим. Аммо энергетика объектлари қурилиши қониқарсиз бормоқда. Партия ташкилотлари бу қурилишни алоҳида назорат остига олишлари керак.

1959—1965 йилларда район электростанциялари шохобчаларини ва подстанцияларни механизациялаш, автоматлаш ва масофадан бошқариш ишларининг бутун комплексини туғаллаш энергетикларнинг бурчидир.

Машинасозлик саноати олдида жуда катта вазифалар турипти. Машинасозлик саноати халқ хўжалигининг барча тармоқларини механизациялаш ва автоматлашнинг зарур воситалари билан таъминлаши керак. Лекин машинасозлик саноатининг кўпгина корхоналарида ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаш жуда суст олиб борилмоқда. Ёрдамчи ишларда қўл кучи билан бажариладиган оғир меҳнатнинг ҳиссаси 40 процентдир. Металл қуйиш ишларини механизациялаш жуда кейинда қолмоқда. Қобиқли қуйилма, босим билан қуйиш ва эритиладиган моделларга қуйиш каби прогрессив методлар қўлланилмаётир, дейиш мумкин. Бу ишлар умумий иш ҳажмининг бир процентидан камроқдир. Автомат ёрдами билан пайвандлаш ҳам суст жорий қилинмоқда. Машинасозлик заводларидаги металл қирқувчи станокларнинг кўпчилиги эскириб қолган. Шу сабабли ана шу станокларни модернизация қилиш катта аҳамиятга эгадир. Бу чора кам харажат қилиб, мавжуд машина-ускуналарнинг унумдорлигини анча кўпайтириш имконини беради. Аммо Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши модернизация қилишнинг муҳимлигига етарли баҳо бермаётир. Бу соҳадаги нуқсонларни йўқотиш керак. Бунинг учун ҳар бир корхонада етарлик имкониятлар бор. Госплан ва Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши машина-ускуналарни модернизация қилиш учун керакли воситаларни ишлаб чиқарадиган махсус завод қуриш масаласини ўйлаб кўришлари керак.

Машинасозлик саноатида техника тараққиёти вазифаларини тезроқ ҳал этмоқ учун заводлардаги техника хизмати аппаратини анча кенгайтириш, конструкторлик ва технология бюроларини юқори малакали мутахассислар билан мустаҳкамлаш, уларнинг ижодий ишлаши учун ишлаб чиқариш базасини ва зарур ҳамма шарт-шароитни вужудга келтириш лозим.

Ўртоқ Рашидов КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг пахтачиликни комплекс механизациялаш ҳақидаги қарорида қўйилган вазифаларни амалга оширишда машинасозлик саноатининг роли катта эканлигини кўрсатиб ўтди.

Бизнинг республикамизда 1959—1962 йилларда машиналарнинг 41 янги конструкциясини, шу жумладан ғоят унумли ишлайдиган пахта териш агрегатларини вужудга келтириш керак. Бунинг учун ҳамма имкониятлар бор. Лекин корхонада бу имкониятлардан фойдаланилмаётир. «Ташсельмаш» заводининг раҳбарлари Оттигашев ва Лобода ўртоқларни яна жиддий огоҳлантириб ўтиш керак. Улар Марказий Комитетнинг пахта териш машиналарини ишлаб чиқариш тўғрисидаги қарорини бажармаётирлар. «Чирчиксельмаш», «Узбексельмаш» заводлари пахтачиликни комплекс механизациялаш учун керакли янги машиналар ишлаб чиқаришни суст ўзлаштирмоқдалар.

— Машинасозлар, конструкторларнинг шонли коллективлари, — дейди ўртоқ Рашидов,— пахтачиликни комплекс механизациялашни туғаллаш соҳасида Партия ва Ҳукумат томонидан республикамиз олдига қўйилган фахрли вазифаларни муваффақиятли бажарадилар, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз.

Кимё саноатини ривожлантириш соҳасида улкан вазифалар турипти. Республикамизда кимё саноатини ривожлантириш учун хомашё ресурслари жуда кўп. КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми ва партия XXI съездининг қарорларига мувофиқ, кимё саноатининг бир қанча янги йирик кохоналарини қуриш ва ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш мўлжалланди. Аммо, Марказий Комитетнинг июнь Пленумида жуда тўғри таъкидлаб ўтилганидек, республикада кимё саноати корхоналари қурилиши қониқарсиз олиб борилмоқда. Чирчиқ электр кимё комбинатини реконструкция қилиш суръатлари жуда паст. Ана шу муҳим объектдаги ишларни бажариш учун «Узбекгидроэнергострой» трести (бошқарувчиси ўртоқ Пожаров) составида ихтисослаштирилган қурилиш ташкилоти — «Чирчикхимстрой» ташкил этилди. Аммо ўртоқ Пожаров «Чирчикхимстрой»ни механизмлар билан, материаллар ва йиғма темир-бетон билан ўз вақтида таъминлаш, инженер-техник кадрлар ва малакали ишчилар билан мустаҳкамлаш чораларини кўрмади.

Кимё корхоналарида янги техникани жорий қилиш масалалари суст ҳал этилмоқда. Чирчиқ электр кимё комбинатида маҳсулот ишлаб чиқариш машина-ускуналардан интенсив фойдаланиш асосида эмас, балки агрегатлар сонини ошириш йўли билан кўпайтирилмоқда, ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаш соҳасида кам иш қилинмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумида тўқимачилик саноатини ва пахтани дастлабки ишлаш билан боғлиқ бўлган саноатни янада ривожлантиришга жиддий эътибор берилди.

Ип газлама ва шойи газлама ишлаб чиқаришни кўпайтириш билан бирга уларнинг хилларини ошириш ва сифатини ҳам бутун чоралар билан яхшилаш керак. Маҳсулотнинг янги турларини вужудга келтириш, газламаларни ранг-баранг, чиройлик қилиб, яхши оҳарлаб, кўп миқдорда ишлаб чиқариш керак.

Бизнинг республикамиз мамлакатнинг тўқимачилик саноатини янги техника билан таъминлашда жуда катта роль ўйнайди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети тўқимачилик асбоб-ускуналарига катта эҳтиёж борлигини эътиборга олиб, республикада тўқимачилик машиналари ишлаб чиқаришни кўпайтириш масаласини махсус қараб чиқди.

Пахта тозалаш саноатининг техникасини янада юксак даражага кўтариш учун ҳали кўп иш қилмоқ керак. Ана шу муҳим соҳада ҳал этилмаган масалалар кўп. Хом пахтани пневма транспорт установкасидаги трубага ўтказадиган механизм ўн беш йилдан буён ишлаб тайёрланмоқда, чигит ортадиган механизмлар, толани пресс яшчикларига ўтказадиган механизм, тола тозалайдиган машиналар ва бошқа кўп машиналар кўп йиллардан буён тайёрланмоқда. Лекин бу соҳада жуда кам иш қилинган. Пахтачилик саноати марказий илмий текшириш институти, пахта тозалаш Давлат махсус конструкторлик бюроси машиналарнинг янги конструкцияларини вужудга келтириш соҳасида суст иш олиб бормоқдалар.

Бошқа пахтакор республикалар каби Ўзбекистонда ҳам пахта ортиш, ташиш ёки бўшатиш ва пахтани ғарамлаб қўйиш учун ҳар йили жуда кўп киши жалб этилади. Бу йил кўп миқдордаги пахтани қоп-қанорсиз ташишни уюштириш мўлжалланади. Бу тадбирнинг амалга оширилиши жуда кўп моддий ва меҳнат ресурсларини тежабгина қолмай, балки пахта толасининг сифатини ҳам яхшилаш имконини беради.

Маълумки, КПСС Марказий Комитетининг Пленумида ўртоқ А. Н. Косигиннинг докладида ҳам, Тўқимачилик ва енгил саноат ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг раиси ўртоқ Нефедованинг нутқида, Вишний Волочек ип-газлама комбинатининг ишчиси ўртоқ Гагpraванинг нутқида ҳам пахта толасининг сифати тўғрисида бизга жиддий ва ҳаққоний таъналар қилинди. Дарҳақиқат, бизда тайёрланаётган пахта толасининг сифати талабга жавоб беролмайди. Пахта толасининг сифатини ошириш учун кураш — партия ташкилотларининг асосий вазифаларидан бири бўлмоғи керак.

Енгил ва озиқ-овқат саноатининг ҳамма тармоқларида, шунингдек меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ҳамда ҳунармандчилик кооперацияси ихтиёрида бўлган саноат корхоналарида ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаштириш, оғир қўл меҳнатига барҳам бериш учун кўп иш қилмоғимиз керак.

Транспорт ва алоқа республика халқ хўжалигининг энг муҳим таркибий қисмидир. Кейинги йилларда Тошкент темир йўлида поездлар қатновини, локомотивларнинг бир кечаю-кундузлаги қатновини тезлатиш ва товар ҳамда пассажир поездларни тепловозлар тортадиган қилиш соҳасида анча иш қилинди.

Аммо темир йўл раҳбарлиги (ўртоқ Қодиров) прогрессив меҳнат усуллари ва илғор техникани жорий қилиш учун мавжуд имкониятлардан тўлиқ фойдаланмаётир, локомотивлардан ва вагонлардан яхшироқ фойдаланишга, шунингдек йўл хўжалигини реконструкция қилиш ва яхши сақлашга тегишинча эътибор бермаётир. Коммунистларнинг бир группаси «Правда» газетасининг 1959 йил 22 июнь сонида бу ҳақда жуда тўғри ёзди.

Республиканинг автомобиль транспорти йил сайин ўсмоқда. Автомобилларга техника хизмати кўрсатиш, йўллар қуриш ва ремонт қилиш билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаш соҳасида бир мунча иш қилинди. Лекин шундай бўлса ҳам, Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги мамлакатдаги илғор автомобиль хўжаликларининг тажрибасидан етарли даражада фойдаланмаётир. Бизда автопаркнинг техника тайёргарлиги ва ундан фойдаланиш коэффициентлари жуда паст. Автотранспортдан нотўғри фойдаланиш, ўғирлик ва пора олиш каби ярамас ҳоллар ҳам учраб туради. Пассажирларга хизмат кўрсатиш маданияти талабга жавоб бермаётир. Ана шундай ярамас ҳолларга тезликда хотима бериш лозим. Алоқа ишлари соҳасида яқин вақтлар ичида телефон станцияларининг эскириб қолган системасини, аппаратларни ўзгартириш, ички алоқани автоматлаш, алоқа аппарати ҳамма турларининг пухта ишлашига эришиш керак.

Ўртоқ Рашидов капитал қурилиш вазифаларига тўхталиб ўтади. Ўртоқ Рашидов айтадики, кейинги вақтларда қурилиш ташкилотларининг иши анча яхшиланди, илғор қурилиш трестлари қурилиш-монтаж ишлари ярим йиллик планини муддатидан илгари бажарганлиги тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумига рапорт бердилар. Аммо шундай бўлса ҳам, капитал қурилиш халқ хўжалигининг энг қолоқ соҳаларидан бири бўлиб қолмоқда. Кўпгина қурилиш ташкилотлари пудратга бериладиган иш планларини бажармаётирлар. Шу йилнинг олти ойи ичида республикада қурилишга ажратилган капитал маблағлардан фойдаланиш плани атиги 81 процент бажарилди. «Главсельстрой» ташкилотлари айниқса ёмон ишламоқда. Улар ярим йиллик планни 78 процент бажардилар. Қурилиш объектлари белгиланган муддатда фойдаланишга топширилганлигини кўрсатадиган мисоллар бинокорларимизнинг иш практикасида жуда кам учрайди.

Капитал маблағ ажратишни планлаштиришдаги ярамас тартиб, маблағларни жуда кўп объектларга бўлиб юбориш каби ярамас ҳоллар ҳали ҳам давом этмоқда.

Республика Қурилиш министрлиги (министри ўртоқ Иброҳимов) бу йил 10.000 объектли 1500 майдонда қурилиш ишлари олиб бормоқда. Демак, ҳар бир объектга бештадан ишчи тўғри келади. Масалан, Тошкент шаҳрида 375 объект қурилмоқда. Бу объектларда 50 минг сўмдан тортиб, 500 минг сўмгача қурилиш-монтаж ишлари бажарилади. Ишни шу таҳлитда ташкил этиш бемаънилик эканлиги кўриниб турипти.

1965 йилда бинокорлар 1958 йилдагига нисбатан 80 процент кўпроқ қурилиш-монтаж ишларини бажаришлари керак. Бунга меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришмоқ лозим. Аммо қурилишда меҳнат унумдорлиги даражаси жуда паст.

Республикадаги қурилиш ва лойиҳа ташкилотларининг вазифаси— янги техникани, комплекс механизациялашни кенг жорий қилишдан, ишлаб чиқариш техникасини такомиллаштиришдан, қурилиш индустрияси ходимларининг моддий манфаатдорлигини оширишдан иборат.

Партия ташкилотлари «Алмаликсвинецстрой» трести коллективининг қимматли ташаббусини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашлари ва бу ташаббусни оммалаштиришлари лозим. Ана шу трест коллективи меҳнат унумдорлигини ошириш ва қурилишнинг қимматини камайтириш юзасидан 1965 йилга мўлжалланган топшириқни бир йил олдин бажариш мажбуриятини олди.

Докладда қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш, колхоз ва совхозларга раҳбарликни кучайтириш масалаларига катта эътибор берилди.

Ўзбекистон колхоз ва совхозлари бу йил суғориладиган ерларда баҳори экиш планини муваффақиятли бажардилар. Картошка, сабзавот ва полиз экинлари ўтган йилдагига нисбатан 16 минг гектар кўпроқ ерга экилди. Пахта ва суғориладиган бошқа экинларни етиштиришдаги прогрессив усул кенг миқёсда жорий қилинди. 710 минг гектардан кўпроқ ерга чигит ва 63 минг гектар ерга маккажўхори ва оқжўхори квадрат-уялаб экилди. Ғўзани ва бошқа экинларни парвариш қилиш ўтган йилдагидан яхшироқ ташкил этилди.

Чорвачилик соҳасидаги ишлар ҳам анча яхшиланди. Шу йилнинг олти ойи ичида колхоз ва совхозлардаги қора моллар 19 минг бош, чўчқалар 26 минг бош кўпайди. Паррандалар ҳам анча ортди. Республикадаги колхоз ва совхозлар шу давр ичида ўтган йилдагидан 14 минг тонна кўп гўшт, 15 минг тонна кўп сут, 4,5 миллион дона кўп тухум тайёрладилар.

Қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишда катта камчиликлар бор. Кўпгина колхоз ва районларда пахта етиштиришдаги янги прогрессив усуллар қўлланишнинг афзалликларидан ва қулай шарт-шароитлардан фойдаланилмади. Айрим майдонлардаги экинларнинг аҳволи қониқарли эмас. Тошкент областида салкам 10 минг гектар майдондаги ғўза кечикиб ўсмоқда. Бундай майдонлар Пискент, Бўка, Чиноз, Беговот районларида, Боёвут районидаги совхозларда айниқса кўп.

Кўпгина колхоз ва совхозларда ғўзани парвариш қилиш ва айниқса кўндалангига ишлашга эътибор берилмаётир. Бу гап аввало, Оққўрғон, Беговот, Гулистон, Чиноз районларидаги ва бошқа бир қанча районлардаги колхоз ҳамда совхозларга тааллуқлидир. Ғўзани кечикиб суғориш ва чанқатиб қўйишга йўл қўйилмоқда. Кўп жойларда қишлоқ хўжалик зараркунандалари тарқалган.

Ҳеч мустасносиз ҳамма далаларимизда мўл ҳосил етиштириш учун имкониятлар бор. Июль ва август ойларида зўр ғайрат билан ишлаб, ғўзани яхши парвариш қилмоқ керак. Шу билан бирга пахтанинг барвақт етилишини таъминлайдиган ғўза тупларини тўғри парвариш қилишга кўпроқ эътибор бериш лозим. Бу чора бутун ҳосилни ўз вақтида, 3—4 теримда йиғиштириб олиш, машина билан териш планини сўзсиз бажариш, шудгор қилиш ва келгуси йилга мўл ҳосил олиш учун пухта тайёргарлик кўриш имконини беради. Лекин шунга қарамай, область колхоз ва совхозларида машина билан пахта теришга тайёргарлик қониқарли бормаётир. 1397 терим машинасидан атиги 480 таси, ёки 34 проценти тахт қилиб қўйилган.

Маккажўхори, оқжўхори, сабзавот ва полиз экинлари кўнгилдагидек парвариш қилинмаётир. Бу ҳол ҳосилни яна камайтириб юбориши мумкин. Барча партия ташкилотларининг, аввало Тошкент область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетларининг эътибори ана шу экинларнинг яхши парвариш қилиниб ўстирилишига, Тошкент аҳолисини ва бошқа саноат марказлари аҳолисини сабзавот, картошка ҳамда мева билан яхшироқ таъминлашга қаратилиши лозим.

Докладчи айтадики, чорва моллар сони ва чорвачилик маҳсулдорлиги бир мунча ортганига қарамай, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юзасидан олинган мажбуриятлар қониқарсиз бажарилмоқда. Тошкент областида кўпгина колхоз ва совхозлари сут соғишни ўтган йилдагидан камайтириб юборган районлар бор. Оққўрғон, Бўка, Чиноз, Сирдарё районлари. Янгиер ва Олмалиқ шаҳарлари атрофидаги колхоз ва совхозлар шулар жумласидандир. Жамоат хўжаликларида маҳсулдор чорва моллар кўнгилдагидек кўпаяётгани йўқ. Тошкент областидаги колхоз ва совхозларда 6 йил ичида қорамоллар 6 минг бош кўпайган, якка секторда эса 62 минг бош кўпайган. Областдаги колхоз ва совхозларда сигир 10 минг бош, якка секторда эса 40 минг бош кўпайган. Ўртоқ Никита Сергеевич Хрущев июнь Пленумида сўзлаган нутқида шаҳар аҳолисидан бир қисмининг ихтиёрида чорва моллар бўлиши спекуляциячилик мойиллигини кучайтиради ва шаҳарларда чорва моллар давлатдан олинадиган озуқалар билан, асосан нон билан боқилмоқда деб жуда тўғри айтди. Ҳозирги вақтда шаҳарларда мол боқишни тақиқлаш чоралари ишлаб чиқилмоқда.

Шу йилнинг ноябрь-декабрь ойида КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми чақирилади. КПСС XXI съезди ва Марказий Комитет декабрь (1958 йил) Пленумининг деҳқончиликни юксалтириш ва дон, қанд лавлаги, пахта ва бошқа техника экинлари, картошка, сабзавот, мева, узум ва бошқа экин маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тўғрисидаги, жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва гўшт, сут, жун, тухум ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштиришни кўпайтириш ҳақидаги, колхоз ва совхозларни кадрлар билан мустаҳкамлаш ҳақидаги, қишлоқ хўжалигини тобора механизациялаш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулотнинг таннархини камайтириш тўғрисидаги, колхозларнинг жамоат хўжалигини мустаҳкамлаш ва колхозчиларнинг моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги қарорларини бажариш тадбирлари ҳақидаги масала Пленум муҳокамасига қўйилади. КПСС Марказий Комитетининг Пленумида бу масалалар ҳақида РСФСР Министрлар Совети, бир қанча иттифоқчи республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари ва шу жумладан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг докладлари тингланади.

КПСС Марказий Комитетининг Пленумини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириш республика партия ташкилотининг энг муҳим бурчидир.

—Бизда,—деди ўртоқ Рашидов,— давлатга пахта, гўшт, сут ва қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотларини сотиш юзасидан олинган мажбуриятларни сўзсиз бажариш учун ҳамма имкониятлар бор. Партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз ва совхоз раҳбарларининг вазифаси — имкониятларни ҳақиқатга айлантиришдан, пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантириш соҳасида олдимизда турган катта ва масъулиятли вазифаларни шараф билан бажаришдан иборат.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларини амалга оширайлик

Халқ хўжалигида техникани тараққий эттириш вазифасини муваффақиятли ҳал қилмоқ учун илмий-текшириш ишларини юксак даражага кўтариш зарур.

Илмий-текшириш институтлари ва лабораториялари шохобчаларининг кенгайтирилганлиги илмий-текшириш ишларини бир мунча яхшилаш ва бу ишларни ишлаб чиқариш эҳтиёжларига яқинлаштириш имконини берди. Лекин шундай бўлса ҳам Фанлар академияси, Қишлоқ хўжалиги фанлари академияси ихтиёридаги кўп институтларнинг, тармоқлар бўйича иш кўрувчи институтларнинг ва олий ўқув юртларининг илмий-текшириш ишлари даражаси юксак талабларга жавоб бермаётир.

— КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми томонидан қўйилган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш, — деди ўртоқ Рашидов, — партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва тарбиявий ишлари даражасига, аввало, кадрларни тўғри танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Пухта тайёрланган, техникани ва экономикани яхши биладиган, халқ хўжалигида техника тараққиётини таъминлашга қодир бўлган кишиларнинг хўжалик қурилишидаги ҳамма соҳаларга бошчилик қилишларини таъминлаш партия ташкилотларининг бурчидир.

Бизнинг республикамизда ва шу жумладан Тошкент областида тажрибали хўжалик ходимлари, инженер-техник кадрлар кўп. Лекин кадрлар билан ишлашда ҳали жиддий камчиликлар бор. Кўпгина область, шаҳар ва район партия комитетлари хусусан қолоқ участкалардаги партия, совет ва хўжалик ташкилотларини ишнинг кўзини биладиган малакали ходимлар билан мустаҳкамлаш тўғрисида тегишинча ғамхўрлик қилмаётирлар.

Саноат, транспорт ва қурилишда ишлаётган раҳбар кадрлар орасида техника соҳасида махсус билими бўлмаган ходимлар оз эмас. Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши ихтиёридаги корхоналарда ишлаётган инженер-техник ходимларнинг 25 проценти амалий ишда тажриба орттирган ходимлардан иборат. Замонавий техникани ва ишлаб чиқариш процессларини такомиллаштириш йўлларини яхши билган раҳбарлар корхонага бошчилик қилганидагина ишлаб чиқариш техникасини юксак даражага кўтариш мумкин.

Бизнинг республикамизда ажойиб ватанпарвар, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентина Гагановадан ибрат олиб, қолоқ участкаларда ишлай бошлаган кишилар оз эмас. Булар орасида Тошкент тўқимачилик комбинатида ишловчи ака-ука Йўлчи ва Собир Миракбаровлар, Малик Содиқов, Зикрия Ситашев, Мария Корнеева, Елена Маркичева, пайпоқ-трикотаж фабрикасида ишловчи Галина Сдобникова, Бухоро область, Свердлов районидаги «Коммунизм» колхозининг агрономлари Ғайбулла Норов, Карим Ҳожиев, шу райондаги Сталин номли колхоз агрономлари Бўстон Асланов, Раҳим Тошев, Охунбобоев номли колхоз агрономи Жўра Остонов ва бошқа кўп кишилар бор. Ана шу ажойиб ватанпарварлик ҳаракатини қўллаб-қувватлаш ва бутун чоралар билан рағбатлантириш керак.

Кадрларни тайёрлаш ва қайтадан тайёрлаш катта аҳамиятга эгадир. Курслар ташкил этиш, малака ошириш институтларини барпо қилиш керак. Инженер-техник ходимлар ва амалиётчилар ана шу курс ва институтларда ўзларининг назарий билимларини ошира олсинлар ва техникани тараққий эттириш соҳасидаги илғор тажрибаларни ўргансинлар.

Партия ва совет органлари раҳбарларининг ўзлари қунт билан ўқисинлар, илғор техникани эгалласинлар. Бу — муҳим ишдир.

Партия ташкилотлари коммунистик қурилишда техникани тараққий эттиришнинг аҳамиятини меҳнаткашларга чуқур тушунтиришлари, фан ва техника ютуқларини кенг пропаганда қилишлари лозим.

Партия ва Ҳукумат директиваларининг бажарилишини мунтазам суратда назорат қилиб туриш, кадрларни партия ва давлат интизомига қаттиқ риоя қилиш руҳида, камчиликларга қарши шафқатсиз кураш руҳида тарбиялаш — техникани тезроқ тараққий эттириш ва халқ хўжалиги соҳасидаги бошқа вазифаларни ҳал этишнинг муҳим шартидир.

Кўпгина район, шаҳар, область партия комитетлари юқори партия ва совет органларининг қарорлари ва ўз қарорлари қандай бажарилаётганлигини суст назорат қилмоқдалар. Бошланғич партия ташкилотларининг йиғилишларида партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш масалалари онда-сонда муҳокама қилинади. Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши ва баъзи саноат корхоналарининг раҳбарлари бошқа иқтисодий районларда маҳсулот етказиб бериш планининг бажарилмай қолишига кўпинча йўл қўймоқдалар ва бу билан интизомсизлик қилмоқдалар ва маҳаллийчилик кайфиятларига берилиб кетмоқдалар.

— Никита Сергеевич Хрушчев, — дейди ўртоқ Рашидов, — КПСС Марказий Комитетининг Пленумида сўзлаган нутқида, бу масалада республикамиз шаънига жиддий таъна қилди. Биз бундан тўғри хулоса чиқариб олишимиз керак. Маҳаллийчилик, боқим бўлиш кайфиятлари, кўзбўямачилик, ошиқча кўрсатиб ёзиш ва бошқа ножўя ишлар ўтмишнинг разил сарқитларидирки, биз бунга қарши шафқатсиз кураш олиб боришимиз ва конкрет айбдорларни қаттиқ жазолашимиз керак.

Бизнинг кадрларимиз юксак ғояли ва принципиал бўлишлари, ҳеч кимни юз хотир қилмай, дадил танқид қилишлари керак.

Партия Марказий Комитети ҳозирги вақтда бошланғич партия ташкилотларининг маъмурият иши устидан назоратини кучайтиришга катта аҳамият бермоқда. КПСС Марказий Комитети корхоналарнинг ишлаб чиқариш топшириқларини ўз вақтида бажаришлари устидан доимий назорат қилиб туриш учун ишлаб чиқариш ва савдо корхоналаридаги бошланғич партия ташкилотларида комиссиялар тузишни мақсадга мувофиқ деб топди.

Кадрларимизни ва барча меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялаш коммунизм учун курашнинг ҳозирги шароитида жуда катта аҳамиятга эгадир. Партия ташкилотларимизнинг вазифаси — кадрларимизни социалистик интернационализм руҳида, умумдавлат манфаатларини чуқур англаш руҳида, мамлакатимиз халқларининг улуғ дўстлиги руҳида тинмай тарбиялашдан иборат.

Мамлакатимизда яшовчи ҳар бир халқ коммунизм қуришдан иборат умумий ишга муносиб ҳисса қўшмоқда ва Совет Иттифоқидаги бошқа халқлар олдида ўзининг интернационал бурчини бажармоқда. Халқларимиз эришган барча муваффақиятлари учун Коммунистик партиядан, Совет ҳукуматидан, улуғ рус халқидан миннатдордирлар.

Биз, улуғ рус халқининг самимий дўстлигини ғоят қадрлаймиз. Рус халқи барча миллат ва халқларга нисбатан буюк инсонпарварликнинг тарихий намунасини кўрсатди, ўтмишда эзилган халқларнинг озодлиги, мустақиллиги ва бахт-саодати йўлида онгли суратда қурбон бериш ва машаққатларни бошдан кечиришдан қайтмай, юксак интернационализм намунасини кўрсатди. Рус халқининг барча миллат ва барча халқларга чексиз ишончи ва чуқур ҳурмати инсонпарварликнинг, самимий ва чин қардошликнинг юксак намунаси, қай тариқа дўст бўлишнинг юксак намунасидир.

Ўзбек халқи халқларнинг улуғ дўстлигига ҳамиша содиқ бўлиб келди ва содиқ бўлиб қолади. Бизнинг кучимиз, муваффақиятларимизнинг гарови, коммунизм тантанаси йўлидаги илҳомбахш, ижодий ишларимизнинг манбаи халқлар дўстлигидадир.

Ўртоқ Рашидов докладининг охирида бундай дейди:

— Тошкент область партия ташкилоти ва барча меҳнаткашлари бутун республикамиз меҳнаткашларидек КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорларига амал қилиб, партия XXI съездининг тарихий қарорларини шараф билан бажариш учун бутун чораларни кўрадилар, бутун куч ва ғайратларини коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини бажаришга сафарбар қиладилар, деб ишонч билдиришга рухсат этгайсиз.

* * *

Доклад юзасидан қизғин музокаралар бўлди.

Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **Ф. Х. Хўжаев**га сўз берилади.

— КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми партиямиз тарихида, совет халқи ҳаётида шу қадар катта аҳамиятга эга бўлдики, буни сўз билан таърифлаб бериш қийин, — дейди ўртоқ Хўжаев. — Пленум партия XXI съезди кўрсатмаларига амал қилиб, халқ хўжалигининг барча тармоқларида техникани тараққий эттиришнинг жуда катта программасини ишлаб чиқди.

Кўпгина партия ходимлари қаторида мен ҳам КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми ишида қатнашишга мушарраф бўлдим. Ана шу тарихий Пленум унда қатнашган кишиларнинг барчаси учун коммунизм қурилишининг ҳозирги босқичдаги ҳаётий муҳим вазифаларини моҳирлик билан ҳал этишнинг асл мактаби бўлди десам, муболаға қилган бўлмайман. Партия Марказий Комитети мамлакатимизни ривожлантиришнинг туб масалаларини чинакам донолик, юксак принципиаллик ва большевикча ишчанлик билан, чинакам ленинчасига ҳал қилаётганлигини, ленинчи Марказий Комитетимиз XXI съезд ишлаб чиққан ҳамда коммунизм қурилишини жадаллаштиришга қаратилган бош йўлни дадиллик билан оғишмай қайта-қайта намойиш қилди. Биз Пленум қатнашчилари ўртоқ Никита Сергеевич Хрушчевнинг ажойиб нутқини жуда зўр эътибор билан эшитдик, ўртоқ Хрушчев ўз нутқида партия ва халқнинг халқ хўжалигини янада ривожлантириш ҳамда техникани тараққий эттириш соҳасидаги энг муҳим вазифаларини яққол кўрсатиб берди. Пленумнинг бутун иши ленинча руҳ билан, камчиликларга, қолоқликка ва ўжарликка, олға қараб қилаётган ҳаракатимизга ҳалақит берувчи барча тўсиқларга ленинча муросасиз қараш руҳи билан суғорилган бўлди.

Тошкент меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорини ҳамда Пленумнинг Совет Иттифоқидаги барча меҳнаткашларга Мурожаатини бутун совет халқи билан биргаликда руҳланиб кутиб олдилар. Корхоналарнинг коллективлари ана шу тарихий ҳужжатларни муҳокама қилиб, ўз мажбуриятларини қайта қараб чиқмоқдалар, белгиланган планларни тезроқ адо этиш учун янги-янги резервлар ва имкониятларни қидириб топмоқдалар. Масалан, Тошкент ирригация машиналари заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари, хизматчилари етти йиллик планни олти йилда, бу йилги планни эса 15 декабргача бажариш мажбуриятини олдилар. «Узбексельмаш» заводи коллективи белгиланган миқдорда чигит ташлайдиган янги сеялкаларни шу йилнинг ўзидаёқ тайёрлаб, бу сеялкаларни ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, йиллик планни муддатидан аввал, 15 декабргача бажаришга ваъда берди. Тўқимачилик комбинати етти йилликка мўлжалланган ишлаб чиқариш даражасига 1964 йилгача эришишга қарор қилди. Иккинчи пойафзал фабрикасининг коллективи ишлаб чиқариш жараёнини янада механизациялаш ва автоматлаш, рационализаторлик таклифларини жорий қилиш йўли билан 1960 йилдаёқ етти йилликнинг охирги йилида ишлаб чиқариш мўлжалланган миқдорда ялпи маҳсулот беришни ўз олдига вазифа қилиб қўйди.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми шарафига авж олдириб юборилган социалистик мусобақада омманинг ижодий ташаббускорлиги тағин ҳам кучли суратда намоён бўлди. Ишлаб чиқариш новаторлари сафига янги кишилар қўшилди. Тўқимачилик комбинатининг мастер ёрдамчиси ўртоқ Репин бошлиқ бригадаси тўқув дастгоҳларига хизмат кўрсатишнинг янги методига ўтиб ва бу дастгоҳларнинг иш тезлигини ошириб, ажойиб муваффақиятларни қўлга киритди. Ўртоқ Репиннинг ташаббусига ҳозирдаёқ жуда кўп бригадалар қўшилди. Комбинат биргина ана шу янги методни жорий қилиш ҳисобига йилига планга қўшимча равишда салкам 4 миллион метр чит тўқиб чиқариши мумкин.

Тошкент корхоналарида коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун социалистик мусобақа тобора кенг тус олмоқда. Вишний Волочек ип-газлама комбинатининг ип йигирувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентина Гагановининг олижаноб ташаббуси қизғин қўллаб-қувватланди. Тўқимачилик комбинатининг мастер ёрдамчиларидан Эргашев, Костин, Бочаров, Ражабов ва бошқа кўпгина ўртоқлар ўртоқ Гагановадан ибрат олиб, қолоқ участкаларда ишлашга ўтдилар. Тошкентдаги бошқа кўпгина корхоналарда ҳам ўртоқ Гагановнинг ташаббуси ёйилмоқда.

Фабрика ва заводларнинг, қурилишларнинг коллективлари ишлаб чиқаришни такомиллаштириш соҳасида КПСС XXI съездидан кейин ҳамда Марказий Комитет июнь Пленумига тайёргарлик кўриш даврида кўп ишлар қилдилар. Шу йилнинг биринчи ярмида корхоналарда ишлаб чиқаришни механизациялаш, автоматлаш, илғор технологияни жорий қилишга доир жуда кўп ташкилий-техника тадбири амалга оширилди. 3 мингдан ортиқ рационализаторлик таклифи жорий этилди, бу эса корхонага катта иқтисодий жамғарма берди. Машинасозлик заводларининг коллективлари 20 дан кўпроқ янги машиналар, аппаратлар ва бошқа буюмларнинг янги хилларини, чунончи белгиланган миқдорда чигит ташлайдиган пахта сеялкасини ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Кимё, тўқимачилик ва пойафзал саноати корхоналари ҳам янги маҳсулотлар ишлаб чиқармоқда. Шаҳар саноати ярим йиллик планни муддатидан олдин 22 июнда бажарди ва пландан ташқари ўнлаб миллион сўмлик маҳсулот берди.

— Лекин, — дейди ўртоқ Хўжаев, — ишлаб чиқаришни муттасил такомиллаштираётган, илғор технологияни жорий этаётган илғор корхоналар билан бир қаторда ўз планларини бажармаётган айрим заводлар ва фабрикалар бор. Шу йилнинг 6 ойи мобайнида саноатдаги 29 корхона давлат топшириқларини бажармади. Булар орасида автоген заводи, темир-бетон буюмлар заводи, шиша заводи, карборунд заводи, пиллакашлик фабрикаси ва бошқа корхоналар бор.

Ўртоқ Хўжаев бир қанча мисоллар келтириб, янги техника ва технологияни жорий қилиш, ишлаб чиқариш процессини механизациялаш ва автоматлаш масалаларига ўжарлик билан нотўғри муносабатда бўлиш ҳолларини кўрсатиб беради.

Шундай фактлар ҳам боркй, янги машина-асбоблардан йиллаб фойдаланилмайди. Жуда катта маблағ эвазига сотиб олинган валецлар ремонт-механика заводида 3 йилдан ортиқ вақтдан буён бекор ётибди. Худди шу заводда 25 тонналик прессдан 3 йилдан бери фойдаланилмаётир. Машина асбобларни модернизация қилишга етарли эътибор берилмаётир.

— Тошкент шаҳар партия ташкилоти, — дейди ўртоқ Хўжаев, — КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қўйган вазифаларни бажариш учун ўз масъулиятини англаб, омма ўртасидаги ташкилий ва сиёсий ишлар савиясини тағин ҳам оширади, халқ хўжалигига раҳбарлик қилишни яхшилайди, етти йиллик планни муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юборади.

Чирчиқ электр кимё комбинатининг директори ўртоқ **И. Г. Анисимкин** сўзга чиқади.

— КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумига тайёргарлик кўрилаётган кунларда, — дейди ўртоқ Анисимкин, — Чирчиқ электр кимё комбинатининг коллективи ўз имкониятларини яна бир марта тарозига солиб кўрди, ҳамда ўз социалистик мажбуриятларини қайта қараб чиқди. Биз етти йилликнинг дастлабки йили планини муддатидан олти кун илгари бажариш ва мамлакатга пландан ташқари бир неча миллион сўмлик маҳсулот беришга аҳд қилдик. Бу мажбурият муваффақиятли суратда бажарилмоқда.

Комбинатда янги техникани жорий қилиш ва маҳсулотнинг янги турларини ўзлаштириш соҳасида катта ишлар қилинмоқда. Коллективимиз кимё институти билан ҳамкорликда мураккаб минерал ўғитлар ишлаб чиқаришга ҳозирланиш юзасидан кўп ишларни амалга оширди. 3-цехда машина-асбобларни ўрнатиш ва бу цехни ишга туширишга ҳозирлаш соҳасида муҳим ишлар бажарилди.

Ўртоқ Анисимкин комбинатда маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг барча резервлари ҳали тўлиқ ишга солиб юборилмаганлигини айтиб, янги қувватларни фойдаланишга топширишни планлаштириш, комбинатни реконструкция қилиш ишларини уюштиришдаги жиддий нуқсонлар ҳақида гапиради. Бу ишларни «Чирчикхимстрой» бажармоғи керак. Лекин 7 ой ўтиб кетди-ю, бу идорада ҳали ҳам ташкилий давр ҳукм сурмоқда. Бир қанча объектларни қуриш графиги бажарилмади. Ҳозирги кунга қадар қурилиш-монтаж ишлари учун ажратилган маблағдан 6,1 миллион сўми фойдаланилмай ётибди.

Ўртоқ Анисимкин кимё комбинати ҳузурида автоматлаш ва механизациялаш юзасидан махсус конструкторлик группаси тузиш зарурлиги ҳақидаги масалани ўртага қўяди, бу эса комбинатни реконструкция қилиш даврида алоҳида муҳим аҳамиятга эгадир. Конструкторлар ва лойиҳачиларнинг мавжуд группасида жуда оз одам ишлайди ва бу группа ҳозирги катта вазифаларни ҳал қилиб беролмайди.

Йиғилиш қатнашчилари тўқимачилик комбинатининг мастер ёрдамчиси ўртоқ **И. Ф. Крюков-Костин**нинг нутқини мароқ билан тингладилар.

— Биз яқинда газеталарни ўқиб, — дейди у, — Вишний Волочек тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Валентина Гагановага Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилганлигини билдик. Тошкент тўқимачилик комбинатида бу хабарни шундай кутиб олиндики, комбинатимиз ишчиларининг ҳар бири худди ўзи шу мукофотни олгандай бўлди. Катта давлат аҳамиятига эга бўлган ташаббусни тўқувчи бошлаб берганлиги билан ҳаммамиз жуда ҳам фахрланамиз.

Бизнинг тўқувчилик фабрикамизда ҳам, деб давом этади нотиқ, кўпгина ишлаб чиқариш илғорлари бор. Гагановнинг ташаббуси уларнинг ҳаммасига маъқул тушди. Биз Гагановнинг тажрибасини қўллаб-қувватлаб ва ёйиб ўз корхонамизда ҳам биронта қолоқ участка бўлмаслигига эришамиз. Ҳаммамиз ана шунга интилмоқдамиз. Ҳар биримиз КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларига қандай амалий иш билан жавоб бериш, тўқимачилик саноатида техника тараққиётини қандай қилиб тезлаштириш ва етти йилликни қайси йўл билан тезроқ бажариш ҳақида ўйламоқдамиз. Биз Гагановнинг ташаббусини маъқуллабгина қолмай, уни конкрет ишлар билан ҳам қўллаб-қувватламоқдамиз.

Мен тўққизинчи комплектда 12 йил ишладим. Мен комплектга ишга келганимда у жуда ёмон аҳволда эди. Комплектни тартибга солдим ва ҳар ойда иш нормасини 114-115 процентдан бажарадиган бўлдим. Икки йил муқаддам бизга АТ-5 маркали эски дастгоҳлар ўрнига АТС-102 маркали янги дастгоҳлар беришди. Биз ўшанда бу техникани билмас эдик, лекин тезда унинг ҳам тилини билиб олдик ҳамда нормани 114-116 процентдан бажара бошладик.

Бизнинг участкамиздаги ўн биринчи комплект орқада қолиб келаётган эди. Мен цех бошлиғининг олдига бориб, унга: «Ўртоқ Трофимов, мени ўн биринчи комплектга кўчиринг, мен уни ўпирилишдан чиқариб бермоқчиман» дедим. Ўшанда менинг сменадошларим: «Нега бошқа комплектга кўчмоқчисан? Ким ишни издан чиқарган бўлса, ўзи ўнглаб бераверсин-да» дейишди. Мен бу маслаҳатга қулоқ солмадим. Тўқувчилардан Хмирова ва Калмиковалар мен билан бирга ўн биринчи комплектга ўтмоқчи бўлганликларини айтишди. Бизнинг илтимосимиз қондирилди. Биз вақт билан ҳисоблашмай ишлардик. Арқоқларни тартибга солишга, дастгоҳларни, мокиларни саранжом қилишга тўғри келди. Биз шу йўсинда ярим ой куйибпишиб ишладик. Дастлабки ойдаёқ иш нормамизни 118 процент бажардик. Комбинатимизда ишлаб чиқариш илғорларидан жуда кўп киши Валентина Гаганова йўлидан бориб, қолоқ участкаларга ишлашга ўтди.

«Ташсельмаш» заводининг бош инженери ўртоқ **Г. А. Винокуров** ўртоқ Рашидов докладида завод раҳбарлари шаънига айтилган ҳаққоний танқидни ўз нутқида тан олди. Завод шу йил май ойидан бошлаб янги пахта териш машиналарини ишлаб чиқаришга киришиши лозим бўлса-да, уч қаторда ишлайдиган дастлабки пахта териш машинаси 9 июлдагина конвейердан туширилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, область ва шаҳар партия комитетлари, шунингдек Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши янги пахта териш машиналарини ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга ҳозирлик кўришда катта ёрдам бердилар. Эндиликда гап фақат бизда — ишлаб чиқариш ташкилотчиларида, берилган ёрдамдан яхши фойдалана билишимизда қолди, дейди ўртоқ Винокуров.

Ўртоқ Винокуров янги машиналарни кўплаб ишлаб чиқаришни таъминлаш учун корхона коллективи қандай ишлар қилганлигини йиғилиш қатнашчиларига айтиб берди. Жумладан ишлаб чиқаришни автоматлаш ва механизациялаш, машина-асбобларни модернизация қилиш, янги конвейерларни ўрнатиш соҳасида кўп ишлар қилинди.

Завод коллективи КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг пахтачиликдаги ишларни комплекс механизациялашни таъминлаш чоралари тўғрисидаги қарорини муҳокама қилиб, ишлаб чиқариш жараёнларини янада механизациялаш ва автоматлаш билан боғлиқ бўлган тадбирларни белгилади. Нотиқ заводда махсус конструкторлик бюроси ташкил этишни таклиф қилди.

Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг секретари **Ш. С. Исамуҳамедов** район колхозчилари, совхоз ишчилари, РТС, саноат корхоналари, қурилиш ташкилотларининг ходимлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, етти йиллик план топшириғини халқ хўжалигининг ҳамма соҳалари бўйича муддатидан олдин бажаришга қаттиқ бел боғлаганликларини айтди.

Район меҳнаткашлари етти йилликнинг дастлабки йилини янги меҳнат зафарлари билан нишонламоқдалар. Дон, тухум, пилла тайёрлаш йиллик планлари, гўшт, сут, жун тайёрлаш ярим йиллик плани ортиғи билан бажарилди. Райондаги саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари ишлаб чиқариш планларини муваффақиятли адо этмоқдалар.

Ўрта Чирчиқ районининг пахтакорлари мамлакатга 47.250 тонна — ўтган йилгидан 29 процент кўп пахта беришдай юксак мажбурият олганлар. Колхозчилар илғор агротехникани, механизацияни ишга солиб, мўл ҳосил учун ғайрат билан курашмоқдалар. Бу йил техникадан анча яхши ва унумли фойдаланилмоқда. 20 минг 800 гектар ерда, яъни экин майдонининг 97 процентида ғўза квадрат-уялаб, жойлаштирилиб, икки томонлама парвариш қилинмоқда, шу жумладан 18 минг 40 гектар ерда кетмон ишлатилмаётир.

Бу йил районда меҳнатни ташкил этишнинг янги формаларига дадиллик билан ўтилди. 186 бригаданинг 100 таси трактор-далачилик бригадасидир. Келгусида бундай бригадаларнинг сони тағин ҳам кўпайтирилиб, шу орқали кетмон ишлатилмайдиган майдонлар тобора кенгайтириб борилади ва яқин икки-уч йил ичида кетмон бутунлай улоқтириб ташланади.

Бу йил об-ҳаво шароити ноқулай келган бўлса ҳам, район пахтакорлари ғўзани парвариш қилишда бир қанча тадбирларни амалга ошириб, бунинг натижасида ғўзаларнинг тез ривожланиши ва амал олишига эришдилар.

Район меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг пахтачиликни комплекс механизациялашни таъминлаш соҳасидаги чоралар тўғрисида чиқарган қарорига жавобан бу йил белгиланганига нисбатан анча кўп пахта топширишга аҳд қилдилар. Колхоз, совхоз ва РТС механизаторлари машинада пахта теришга астойдил ҳозирланмоқдалар.

Ўртоқ Исамуҳамедов 2 минг гектар ердаги ғўзанинг авжи паст бўлиб, алоҳида парвариш талаб қилишини айтди. М. Горький номли «Партия XX съезди», Ленин номли колхозларнинг, Киров номли совхоз биринчи ва иккинчи бўлимларининг ғўзаси айниқса ташвишли аҳволда. Ҳозир ана шу ўсишдан қолаётган ғўзаларни тез ривожлантириш чоралари кўрилди.

Сўнгра ўртоқ Исамуҳамедов чорвачилик маҳсулдорлигини ошириш учун районда қандай чоралар кўрилаётганлигини айтиб берди. Озуқа базасини вужудга келтиришга катта эътибор берилди. Шу мақсадда 2170 гектардан кўпроқ ерга маккажўхори экилди, шунинг 1348 гектари квадрат-уялаб экилган. Маккажўхори экинларининг ҳаммаси икки томонлама парвариш қилинди. Ҳосил яхши бўлди. Колхозлар маккажўхори ҳосилини йиғиштириб олишга киришди. Иккинчи беда ўрими тамомланиб, учинчиси бошлаб юборилди. Кам деганда 4-5 марта беда ўриб олиш мўлжалланмоқда. Бу эса район чорвасини ем-хашак билан тўла таъминлаш имконини беради.

Ўртоқ Исамуҳамедов айрим колхозлар, бригадалар, фермаларнинг орқада қолиш сабабларини таҳлил қилиб айтдики, бунга бутун сабаб кадрлар эканига қаноат ҳосил қилдик. Қайси колхоз, бригадага яхши ташкилотчи кишилар бош бўлиб турган бўлса, ўша жойда ҳамма планлар тўла бажарилмоқда. Ҳозирги вақтда ишлаб чиқаришнинг кўпгина илғорлари Валентина Гагановнинг ватанпарварлик ташаббусидан ўрнак олиб, қолоқ бригадаларга ишга бориш хоҳишини билдирдилар.

«Алмаликсвинецстрой» трестининг бош инженери ўртоқ **В. М. Ким** йиғилиш қатнашчиларига трест қурувчиларининг муваффақиятлари ҳақида гапириб берди. Қурувчилар қурилиш-монтаж ишлари ярим йиллик планини муддатидан олдин бажардилар, меҳнат унумдорлиги ошди, қурилиш қиммати анча камайтирилди. Уй-жойларни фойдаланишга топшириш планлари ортиғи билан бажарилди.

Трест коллективи КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорини ва Пленумнинг Совет Иттифоқидаги барча меҳнаткашларга Мурожаатини муҳокама қилиб, ташкилий-техника тадбирларини ишлаб чиқди. Бу тадбирлар қурилиш ишлари даражасини янада оширишни кўзда тутади. Коллектив ўз зиммасига оширилган мажбуриятлар олди.

Ўртоқ Ким трест ишидаги камчиликларга батафсил тўхталиб ўтади. Нотиқ бундай дейди: индустрлаштириш, меҳнатни тўғри уюштириш, транспорт ер ишларини ва бошқа ишларни комплекс механизациялаш, инерт материалларни қазиб олиш ва қайта ишлашни механизациялаш йўли билан биринчи галда қурилишда меҳнат унумдорлигини кескин оширишга эришиш зарур.

Трестда кўпгина қурилиш механизмлари етишмайди. Айрим раҳбарларнинг нўноқлиги, капитал ремонт сифатсиз ўтказилаётганлиги ва эҳтиёт қисмлар етишмаслиги орқасида мавжуд механизмлардан ҳам яхши фойдаланилмаётир.

Йиғма темир-бетондан фойдаланиш таннархини камайтириш, қурилиш материалларини тежаш ва қурилишни жадаллаштиришда катта аҳамиятга эга. Бу соҳада биз ҳали жуда оз иш қилганмиз. Трестда ўз ишлаб чиқариш базасини реконструкция қилиш ва кенгайтиришга етарли эътибор берилмаётир. Ҳолбуки, бусиз қурилиш-монтаж ишлари программасини уддалаш анча мушкул гап.

Ўртоқ Ким қурилиш объектларида бошқарма бошлиқлари ва бош инженерларнинг ташкилотчилик роли кам сезилмоқда, дейди. Бошқарма бошлиқлари ва бош инженерларнинг кўплари ўзларининг асосий вазифалари қурилиш ишларини моҳирлик билан уюштириш, барча янги ва илғор усулларни жорий қилиш, прорабларга ва мастерларга бевосита ёрдам беришдан иборат эканлигини унутиб қўймоқдалар.

Ўзбекистон ССР Госпланининг раиси **С. К. Зиёдуллаев** КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми бутун халқ хўжалигини янада ривожлантириш, мамлакатимизда техникани тараққий эттиришда ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлганлигини айтади. Пленумнинг бутун иши большевикча ишчанлик, ўткир партиявий принципиаллик хусусиятига эга бўлди, партиямизнинг ленинча штаби совет халқи фаровонлиги ҳақида оталарча ғамхўрлик қилаётганлигини ифодалади. Ҳамма докладлар, нутқлар, Никита Сергеевич Хрушчевнинг ёрқин ва мазмунли нутқи ҳамда Пленум қарорлари ана шу руҳ билан суғорилган бўлди. Партия, совет ташкилотлари ва Халқ хўжалиги кенгашларининг КПСС XXI съездининг саноат ва қурилишда техника тараққиётини жадаллаштириш тўғрисидаги қарорларини бажариш соҳасидаги конкрет вазифалари Пленумнинг диққат марказида турди. Партия XXI съезди қарорларини амалга ошириш учун бутун мамлакатда, шу жумладан бизнинг республикамизда кўпгина ишлар қилинди.

— Мен Пленум қатнашчиси сифатида, — дейди ўртоқ Зиёдуллаев, — саноатда ва капитал қурилишда технология процессларини уюштиришдаги айрим камчиликларга тўхталиб ўтмоқчиман.

Кўпгина корхоналар ва қурилишларда қўл меҳнатининг салмоғи ҳали ҳам катта. Ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаш суст жорий қилинмоқда. Эскириб қолган ускуналар сусткашлик билан янгиланмоқда. Бир қанча корхоналар эскириб қолган конструкциялар бўйича машиналар ишлаб чиқармоқда. «Узбексельмаш» заводи чигитни уяларга белгиланган миқдорда ташлайдиган янги сеялкага қараганда чигитни кам тежаб коладиган сеялка ишлаб чиқармоқда. Ҳолбуки, бу янги сеялканинг ишлатилиши билан ҳар гектарда 20—30 килограмм, республика бўйича эса неча минглаб тонна чигитни тежаб қолиш имкони туғилган бўлур эди. Бундан ташқари янги конструкциядаги сеялка эскисига нисбатан 62 килограмм енгилдир. Агар биз бу сеялкани ишлаб чиқаришни йўлга қўйсак кўп миқдордаги металлни тежаб қола оламиз. «Строммашина» заводида, бошқа айрим корхоналарда шундай машина-асбоблар ишлаб чиқарилмоқдаки, бу ускуналар тежамсиз бўлганлиги учун истеъмолчилар уни олгиси келмаётир.

Госплан, Халқ хўжалиги кенгашларининг, министрликлар ва корхоналарнинг энг яқин фурсатдаги вазифаси айрим машиналарни ишлаб чиқариш, эски машиналарни янги машиналар билан алмаштириш планини тезроқ қайта кўриб чиқиш ҳамда халқ хўжалигида техникани янада тараққий эттиришни таъминлашдан иборатдир.

Заводларда янги ускуналар ўз вақтида ўрнатилмаслиги орқасида халқ хўжалигига талайгина зиён етказилмоқда. Текширишда шу нарса аниқландики, 1959 йилнинг 1 январида Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши корхоналарида қиммати 100 миллион сўмликдан ортиқ 5915 та ўрнатилмаган ускуна бўлган, ҳолбуки, 1958 йил 1 январга қадар ишлатилмаган бундай ускуналар сони 2915 та эди. Янги ускуналарни йиллар бўйи ишлатмай келиш ҳоллари ҳам учраб туради. Тошкент кабель заводида тўпланиб қолган янги ускуналарни ўрнатишнинг ўзигагина камида икки йил вақт керак бўлади. Айрим хўжалик ва инженер-техник ходимларнинг ўжарлик ва қолоқлик қилаётганликларига тезроқ хотима бериш, ҳамма ускуналардан самарали фойдаланишга эришиш зарур.

Ускуналардан фойдаланишдаги камчиликларнинг содир бўлишига кўп жиҳатдан биз—Госплан ходимлари ва бошқа планлаштирувчи ташкилотларнинг ходимлари ҳам айблимиз,—дейди ўртоқ Зиёдуллаев.—Эндиликда, хусусан, Марказий Комитетнинг июнь Пленумидан кейин Госпланнинг ва бошқа планлаштирувчи ташкилотларнинг ҳар бир ходими ўз амалий ишини қоғозга ёзилган справкалар ва маълумотларга асосланиб қурмай, ишнинг ҳақиқий аҳволини чуқур ўрганишга асосланиб қуриши керак.

Капитал қурилиш учун ажратилган маблағлардан фойдаланиш соҳасида жиддий камчиликлар мавжуд. 29 та энг муҳим қурилишдан фақат 9 тасида қурилиш-монтаж ишлари тўла ҳажмда бажарилди. 1959 йилда ишга туширилиши лозим бўлган бир қанча объектлар технология ускуналари билан таъминланмаган. Бу ускуналар келтирилмаган ёки белгиланган муддатда келтирилмаётир. Бу гап қаттиқ қотишмалар заводига, Янгийўл гидролиз заводига тааллуқлидир. Бунинг учун фақат Халқ хўжалиги кенгашлари билан корхоналаргина айбли бўлмай, СССР Иттифоқи Госплани ҳам айблидир. КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорига мувофиқ, капитал маблағ сарфлаш планларига жиддий тузатишлар киритиш ҳамда бу маблағларни кўпроқ маълум объектларга тўплаб сарфлашга эришиш зарур.

Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводи прокат цехининг мастери, коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи **С. Нуриддинов**га сўз берилади. — Барча совет кишилари каби, Бековат металлурглари ҳам КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумини янги меҳнат зафарлари билан кутиб олдилар, — дейди у.— Прокат цехи ярим йилда пландан ташқари бирнеча минг тонна прокат берди, бунинг салкам 2160 тоннаси коммунистик меҳнат бригадаси унвонини олган бизнинг бригадамиз ҳиссасига тўғри келади. Ана шу давр ичида 184 тонна металл, 95 тонна қора мой, 121 минг киловатт-соат электр қуввати тежаб қолинди. Бизнинг бригадамизда меҳнат унумдорлиги планга нисбатан 110 процентни ташкил этади.

(Охири тўртинчи бетда).

КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларини амалга оширайлик

(Боши иккинчи ва учинчи бетларда)

Ўртоқ Нуриддинов ўз бригадасидаги ўртоқлари: прокатчилардан Борисов, Эгамбердиев, Зацепин ва бошқаларнинг меҳнат соҳасидаги муваффақиятлари ҳақида гапиради. Цех коллективи КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг Мурожаатига жавобан, қўшимча мажбурият — йил охиригача пландан ташқари 12 минг тонна прокат бериш, ишлаб чиқаришни янада автоматлаш ва механизациялаш соҳасида узлуксиз иш олиб бориш мажбуриятини олди. Цех коллективи ҳозирги вақтда янги профилдаги прокатни ўзлаштирмоқда.

Бироқ, енгиллаштирилган профилдаги бу прокатни ишлаб чиқаришни янада ўзлаштириш талай миқдорда капитал маблағ сарфлашни талаб этади.

Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз раиси **О. Қўчқоров** ўз нутқида бундай деди: колхозчилар КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорларини, шунингдек, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Пахтачиликдаги ишларни комплекс механизациялашни таъминлаш чоралари тўғрисида»ги қарорини зўр руҳланиш билан кутиб олдилар. Қишлоқ меҳнаткашлари бу ҳужжатларни Ватанимизнинг куч-қудратини юксалтириш, совет халқининг фаровонлигини ошириш ҳақида партия ва ҳукумат кўрсатаётган яна бир ғамхўрликнинг ифодаси, деб билмоқдалар.

Пахтачиликни техника билан қуроллантиришнинг юксалтирилиши ҳосилдорликни анча оширишга, маҳсулот таннархини камайтиришга имкон беради.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев КПСС Марказий Комитети Пленумидаги нутқида колхозларни кадрлар билан мустаҳкамлаш масаласига алоҳида эътибор берди. Ўз турмушимиздаги мисоллар бу нақадар муҳим аҳамиятга эга эканлигини кўрсатиб турибди. «Москва» колхози йил сайин судралиб келар эди. Ўтган йили бу хўжалик бақувват ва ишчи кучлари кўп бўлган Ленин номли колхоз билан бирлашди. Колхоз правлениеси, партия ташкилоти янги участкаларга қобилиятли кишиларни, агроном, коммунист Пўлатовни, қишлоқ хўжалик институтини битириб чиққан Султоновни юборди, бригада бошлиқлари составини мустаҳкамлади. Илгариги «Москва» колхози далаларида бу йил мўл ҳосил етиштирилмоқда.

Пахтакорлар қишлоқ хўжалик илғорларининг область кенгашидан кейин ишга яна ҳам астойдил киришдилар. Улар, июль ва август ойларида шундай ҳосил етиштирайлик-ки, ана шу ҳосил билан социалистик мажбуриятларимизни сўзсиз бажарайлик, демоқдалар.

Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонт заводи партия комитетининг секретари **Е. А. Гацкевич** ўз нутқида корхонанинг тарихини эслатиб, бу корхона иш бошлаганига 60 йилдан ошганлигини айтди. Ана шу йиллар мобайнида мамлакатимиз транспортининг техника билан қуролланиши қай тахлитда ўсиб борганлигини кўздан кечириш мумкин.

Корхонанинг ишчилари, инженерлари ва техниклари тепловозларни ремонтдан чиқариш бўйича проектда белгиланган қувватга 1965 йилда эмас, балки 1962 йилда эришиш яъни заводнинг ўзи белгилаган етти йиллик планни муддатидан икки йил аввал бажариш мажбуриятини олдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги илмий-техника комитетининг раиси, КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қатнашчиси **М. Т. Ўразбоев** ўз нутқида Пленумнинг қарори мамлакатимизни техникани тараққий эттириш негизида янада ривожлантириш учун жуда катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтди.

Илмий-техника комитети ишлаб чиқаришнинг техника даражасини оширишга қаратилган кўпгина қимматли таклифлар киритди. Бу таклифларнинг амалга оширилиши катта иқтисодий самаралар беради. Масалан, машинасозлик заводларида металл сарфлаш нормаларининг камайтирилишигина йилига 12 минг тонна металлни тежаб қолиш имконини беради. Пойафзални қолипга тортмасдан тикиш усулининг жорий қилиниши ҳозирдаёқ 2 миллион сўмдан кўпроқ маблағни тежаб берди. Бунга ўхшаш мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

— Тошкент халқ хўжалиги кенгаши, — дейди ўртоқ Ўразбоев, — ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаш вазифаларини амалда ҳал қилишда республиканинг етакчи халқ хўжалиги кенгаши бўлиши керак эмас-ми? Бироқ, ана шу Халқ хўжалиги кенгашида янги техникани жорий қилиш кўнгилдагидек эмас. Бунинг учун Тошкент Халқ хўжалиги кенгашининг раҳбарлари Эгамбердиев ва Мартинов ўртоқларнинг ўзлари айблидирлар. Ўтган йил июнь ойида илмий-техника комитети ўзбек металлургия заводида машинасозлик саноати учун металл-керамика буюмлари ишлаб чиқаришни ташкил этиш, бунинг учун хомашё сифатида окалин-чиқитлардан фойдаланиш ҳақида таклиф киритган эди. Бу тадбир металл сарфлашни 2 минг тонна камайтириш ва йилига 5 миллион сўмгача маблағни тежаб қолиш имконини беради. Республика Министрлар Совети қарорининг бу тўғридаги лойиҳаси Тошкент Халқ хўжалиги кенгашида сақлаб келинди. Яқиндагина, КПСС Марказий Комитети июнь Пленумидан кейин Халқ хўжалиги кенгашидаги ўртоқлар ана шу лойиҳани эсга олдилар ва уни Министрлар Совети қарамоғига киритдилар.

Сўнгра ўртоқ Ўразбоев пахтачиликдаги ишларни комплекс механизациялаш, хусусан машинада пахта теришни ташкил этиш масалаларига тўхталади. Илмий-техника комитети мавжуд пахта териш техникасидан яхшироқ фойдаланиш зарурлиги ҳақидаги масалани бир неча марта ўртага қўйди. 1957 йилдаёқ айрим колхоз ва совхозларда машинада пахта теришни тажриба тариқасида кўрсатиб беришни уюштириш таклиф қилинган эди. Аммо, бу таклифни қишлоқ хўжалиги министрлиги қўллаб-қувватламади. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Республика Министрлар Советининг қарори билан бу йил 10 та совхоз ажратилди, қишлоқ хўжалик министрлиги ана шу совхозларда машинада пахта теришни намунали суратда уюштириши керак. Лекин, қишлоқ хўжалик министрлиги шу чоққача ҳам ҳеч қандай тайёргарлик ишлари олиб бормаётир.

Жиддий камчилик шундан иборатки, кўпгина илмий проблемалар бир вақтнинг ўзида республикадаги бир қанча илмий-текшириш ташкилотлари, ўқув муассасалари ва конструкторлик бюролари томонидан келишиб олинмаган программа асосида ҳал этилмоқда. Бунинг натижасида бир ташкилот қилиб қўйган ишга билмасдан иккинчиси қўл урмоқда. Илмий-техника комитети бу йил тармоқлараро мувофиқлаштирувчи кенгаш ташкил этди.

—КПСС Марказий Комитети Пленумининг Мурожаати, — деди «Ташкенткабель» заводининг директори **К. Ф. Сафонов,** — халқнинг ижодий ғайратини мислсиз даражада ошириб юборди. Шу кунларда бизнинг заводимизда янги резервлардан қандай қилиб яхшироқ, тўлароқ фойдаланиш ва бу резервларни ишга солиш, техника тараққиётини тезлаштириш тўғрисида ўйламаётган бирорта ҳам ишчи, инженер, техник йўқ. Ҳар бир киши умумхалқ ишига ўз ҳиссасини қўшишга интилмоқда. Яқинда заводда иккита агрегатни ремонт қилиш зарур бўлиб қолди. Илгарилари бундай ремонт икки ойга чўзилиб кетар эди. Энди бўлса, коммунистик меҳнат бригадаларининг бошлиқлари Казансева ва Рибалкина ўртоқлар: «Биз агрегатларни 6 кунда ремонт қилиб берамиз», дейишди. Ваъдапарварлар ўз сўзини амалда бажарди. Агрегатларнинг ремонти 6 кунда ўтказилди, шу туфайли участкада маҳсулот ишлаб чиқаришни бир ярим баравар кўпайтириш мумкин бўлди.

Тошкент кабелчилари ишлаб чиқаришни автоматлашда катта тажриба орттирдилар ва бу иш давом эттирилмоқда. Завод коллективи шаҳардаги бошқа корхоналардан, хусусан транспорт-машинасозлик заводидан катта ёрдам олиб турибди. Корхоналар коллективларининг бу хилдаги ижодий алоқасини тағин мустаҳкамлаш ва ривожлантириш керак.

Партия активи йиғилиши ишида КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. А. Муҳитдинов қатнашди ва нутқ сўзлади.

Йиғилиш муҳокама қилинган масала юзасидан резолюция қабул қилиб, бу резолюцияда КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларини якдиллик билан маъқуллади. Техника тараққиётини тезлаштириш ва халқ хўжалигига раҳбарлик қилишни яхшилаш вазифаларини муваффақиятли амалга ошириш тадбирлари белгиланди.

Йиғилиш КПСС Марказий Комитетига мактуб қабул қилди.

ҲИНД РАҚҚОСАСИ

Шу кунларда Меҳнат Қизил байроқ орденли ўзбек давлат филармониясининг Свердлов номли концерт зали тамошабинлар билан жуда гавжум. Бу ернинг саҳнасида ҳозир ҳар куни кечқурун ёқимли ҳинд куйлари, ўйноқи қўшиқлар янграмоқда, ажойиб рақслар парвози ҳаммани мафтун этмоқда. Ҳинд санъати усталарининг пойтахтимизга меҳмон бўлиб келганларига бир неча кун бўлиб қолди. Санъаткорлар концертига бўлган қизиқиш тобора ортмоқда.

... Мана тамоша зали. Одам қалин. Духоба парда аста очилади. Саҳна тўрида ўтирган ҳинд музикачилари «Моҳини Пандаттам» рақси куйини бошлаб юбордилар. Миллий кийим кийиб саҳнага енгил учиб чиққан Ваижантимала товусдай товланиб ўйинга туша кетади. Ҳиндистондаги Катакали усулида машҳур бўлган бу ўйин ўз мазмуни билан ҳаммани мафтун этади. Биринчи рақсдаёқ тамошабинлар Ваижантималанинг моҳир, талантли раққоса эканлигига ишонч ҳосил қиладилар. Навбат артистлардан Сушила ва Гопалга келади. Уларнинг ой нурида тилларанг кийимларда ижро этган «Чандра Дарсам» ўйинлари ҳаммани қойил қолдиради. Саҳнага чиққан ҳамма раққосалар катта маҳорат билан ўйнашади. Улар юздаги мимикани, ифодали ҳаракатларни куйга яхши мослайдилар.

Артист Сародинининг миллий музика ансамбли жўрлигида айтган қўшиқлари ҳаммани завқлантиради.

Саҳнада тез-тез пайдо бўлиб турадиган Ваижантимала ўйинлари концертнинг кўп қисмини ишғол этади. 21 ёшли ҳинд раққосаси ва киноактриса Ваижантимала концертда ўнга яқин рақсни маҳорат билан ижро этиб, дилларни яйратади, кишига бир дунё эстетик завқ бағишлайди.

Саҳнада жаранглаган жозибали куйлар, шўх қўшиқ ва гўзал рақслар ҳинд санъати усталарининг юксак санъатидан, уларнинг эстрада жанрида катта тажрибага эга эканликларидан дарак бериб турибди. **Суратда: раққоса Ваижантимала саҳнада.**

И. Глауберзон фотоси.

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

ВОЛЕЙБОЛ

Ўрта Осиё ва Қозоғистон зонасидаги махсус ўрта ўқув юртлари спортчиларининг Тошкентда волейбол бўйича ўтказилган мусобақаси беш кун давом этди. Ўрта ва махсус ўқув юртлари физкультура коллективларининг биринчи Бутуниттифоқ спартакиадаси программаси асосида ўтказилган бу мусобақада 5 та эрлар ва 5 та хотин-қизлар командаси қатнашди.

Қўқон қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникуми ва Самарқанд физкультура билим юртининг волейболчилари республикамиз спорт шарафи учун курашдилар.

Қизғин кураш натижасида эрлар командалари орасида Сталинобод қурилиш техникуми коллективи биринчи ўринни эгаллади. Бу команда ҳамма ўйинда ғолиб чиқди. Қарағанда (Қозоғистон ССР) кон техникуми спортчилари иккинчи ўринни, Ашхабод политехникуми коллективи учинчи ўринни, Қирғизистон қурилиш техникуми вакиллари тўртинчи ўринни, ўзбекистонликлар эса сўнгги ўринни эгаллади. Хотин-қизлар орасида Тожикистон физкультура техникуми биринчи ўринни, Ўзбекистон командаси иккинчи ўринни эгаллади.

Биринчи ўринни олган Тожикистон командалари Ленинградда ўтказиладиган финал мусобақаларида қатнашиш ҳуқуқини олдилар.

Л. ПЬЯНЦЕВ,
А. КИМ.

„Пионер Востока" газетасининг кубоги учун

Тошкентда кўча ва уй бошқармаларидаги ёшлар футбол командаларининг «Пионер Востока» газетасининг кубоги учун мусобақалари бўлиб ўтди. Ўтган йили ўтказилган худди шундай мусобақада 6 та команда иштирок этган бўлса, бу йил командалар сони 22 га етди. 20 кун давом этган қизғин курашдан сўнг «Ураган I» ва «Звезда» командалари финалга чиқди. Финал учрашувда ёш футболчилар ўйинни жуда қизғин ўтди. Бунда «Звезда» командаси 5:2 ҳисоби билан ғалаба қилди. Бу командага 1959 йил шаҳар чемпиони номи ва «Пионер Востока» газетасининг кубоги берилди. Спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзининг Тошкент шаҳар Совети эса ёшларни ёрлиқ билан тақдирлади.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

Провизор кадрларнинг янги отряди

Тошкент фармацевтика институтини бу йил провизор кадрлар 20-марта тамомлаб чиқдилар. Институт 207 олий маълумотли аптека ходимлари тайёрлади. Булардан 140 киши хотин-қизлардир. Бу йилги ёш кадрлар сони ўтган йиллардагига қараганда анча кўпдир. Етти йилликда институтда провизор кадрлар тайёрлаш 1,5 — 2 марта кўпайтирилади. Ана шу катта вазифага яраша бу ерда таълим-тарбия ишларини янада яхшилаш тадбирлари кўрилаётир.

Бу йил олий маълумотлилик гувоҳномаси олганлар ичида бир неча кишига имтиёзли диплом берилди. Аълочилар орасида Орифжонов, Шодиева, Қосимов, Светличная, Халилова ва бошқалар бор. Ёш мутахассислар Ўрта Осиё Республикалари, Қозоғистон ва Россия Федератив Республикасига бориб ишлашга аҳд қилдилар. Битирувчиларнинг бир группаси ҳозирданоқ ишлаш жойига жўнаб кетдилар.

С. ҒАФУРОВ.

Бугун „Ташкентская правда" газетасида

Биринчи бетда КПСС Марказий Комитети Пленумини чақириш тўғрисида ахборот, СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1959 йилнинг биринчи ярмида бажарилиш якунлари тўғрисида Марказий Статистика Бошқармасининг ахбороти босилган. Шунингдек, бу бетда Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегациясининг Варшавага жўнаб кетишига, Ф. Р. Козловни Москвага қайтиб келишига доир материаллар бор. КПСС Марказий Комитетининг Пленумини социалистик мажбуриятларни бажариш билан кутиб олайлик сарлавҳали ва Валентина Гаганова ташаббусига бағишланган подборкалар ҳам берилган.

Иккинчи ва учинчи бетларда Тошкент шаҳар ва область партия ташкилотлари активи йиғилишининг ҳисоботи.

Тўртинчи бетда чет эл ахборотлари ва Глезос устидан суд найранги деган материаллар босилган.

Ресторан шовқинлари

Биз Кўкалдош мадрасаси ёнидаги кўча бўйлаб борар эдик. «Гулистон» ресторани ёнидан ўтаётганимизда қулоғимизга тақир-туқур овоз чалинди. Ресторан ремонт қилинаётган бўлса керак дея ўйлаб иккиланган ҳолда ичкари кириб бордик. Икки киши стулни муштлаётган экан. Ўшанинг овозини эшитган эканмиз. «Созандалар» чақалоқнинг йиғлашига ҳам, қўзичоқнинг маърашига ҳам ўхшамайдиган бир «куй»ни машқ қилмоқдалар. Улар барабанчи, скрипкачи ва сурнайчидан иборат бўлиб бир-бирларига тескари бўлиб ўтириб олибдилар. Бировнинг қўлида микрофон, кайфи тароқ бўлгани учун микрофонга қараб эмас, шеригининг пешонасига қараб ашула айтмоқда. Бўш стулларга ўтириб «машқ»нинг охирини кута бошладик. Ниҳоят «машқ» тугаб, уч созанда ўрнидан туриб бизга салом беришди. Кейин яна ҳалиги «машқ» бошланди. Энди у на «жонон»га, на «фокстрот»га ўхшар эди. Кейин маълум бўлишича, аккордиончи Я. Ёқубов «жонон» куйига, скрипкачи К. Мусин «фокстрот»га барабанчи Л. Торгонский яна аллақандай бир куйга мослаб чалган экан.

Залда ўтирган ширакайф бир йигит чайқалиб келди-да, созандаларга енг учида ниманидир узатди. Яна жонга тегувчи «куй» бошланди. Лекин биз унга ортиқ диққат қилмай қўяқолдик. Чунки эътиборимизни залда бўлаётган муштлашиш жалб этган эди. Бир кимса маст ҳолда бошқа бировни муштлар, милиционер эса уни ажратиб олмоқчи бўлар эди. Ниҳоят икковларини милиционер ташқарига олиб чиқиб кетди.

— Ажабо, ресторанда юз граммдан ортиқ ароқ сотилмас эди-ку, бу одам қандай қилиб маст бўла қолди экан — дея сўради шерикларимдан бири. Қаршимизда ўтирган мўйсафид қўл силтаб:

— Ҳали ҳам юз граммдан ортиқ беришмайди, юз граммдан қилиб, беш марта, олти марта ҳам беришаверади. Чунки маст хўрандани алдаш, ундан юлиб қолиш қулай-да— деб қўйди.

Бу воқеаларни кўргач, таъбимиз анча хира бўлди.

Мана овқатланиб ҳам бўлдик. Лекин официантка Вера Николаевна ҳисоб вақтида биздан бир неча сўмни ортиқ олиб қолганини кўриб, яна бўғилдик. Бир соат ичида ресторанда шунчалик воқеалар рўй берар экан. Зал мудири Любовь Гладкова, ресторан директори Ибрагим Шамсиевлар кун бўйи жуда кўп воқеаларни кузатишса керак. Шунинг учун анча-мунча тартибсизликлар уларни ҳеч қизиқтирмас экан.

А. ТЎРАХОНОВ.

Меҳрибон „Уртўқмоқ"

Қишлоғимиздаги клуб аҳволи ҳақида сенга арз қилишга қарор қилдик. Гап шундаки, Ленин колхози «Жума» қишлоғи территориясида клубга ҳам, ертўлага ҳам ёки қаровсиз омборхонага ҳам ўхшамайдиган бир бино жойлашган. Бу бино район маданият бўлимига қарашли бўлиб, унда ҳар куни кино кўрсатилади. Кино кўрмасанг бир бало, кўрсанг яна бир бало. Мана кино ҳам бошланди дейлик. 150 одам ўтирибди. Деразаларда ойна ҳам, ром ҳам йўқ. Кесак билан уриб қўйилган. Эшик ўрнига катта четан тутилган. Бир нафасда ҳамма терга пишиб кетади. Тамоша ҳам бу ерда нақ олти соат давом этади. Ҳалиги 150 кишидан картина охирига бориб, 3—4 та одам қолади. Қолганлари чиқиб кетган бўлади. Ваҳоланки ана шу бино ёнида район маданият бўлими ёзги бино қуриб битказай деб қўйган эди. Зал чалалигича қолиб кетди. Район маданият бўлими мудири А. Мансуров бўлса, бизнинг шикоятимизга асло қулоқ солмай қўйди. Энди дўстимиз «Уртўқмоқ» қишлоғимизга бир келиб, ана шу ҳаётий муҳим масалаларни бир ёқлик қилиб кетсанг. Чунки қишлоғимиз территориясида 2 мингга яқин одам яшайди. Тамоша кўрмасак зерикиб қоламиз.

Йўлингга кўз тутиб.

А. МЎМИНОВ.

Қорнинг қанорга ўхшар
Нафсинг бир ғорга ўхшар
Номинг хасис ва нокас
Айтчи шу ёлғонми, рост.

Ўзини оқилу, доно деб билиб,
Ўзгани ҳурмат, писанд қилмайди
Юришу-турišда манманлик иши
Бурнидан нарини кўра олмайди.

Пул деймано-пул дейман,
Касби корим шул дейман.
Ҳаё йўқдир рақсимда
Асли ўзи шундайман.

Н. Меламед чизган расмлар.

Икки масал

1. КЎРШАПАЛАКНИНГ ДАРДИ

Қуёш тиғи ёқмас кўршапалакка
азалдан-азал.
Тонг пайти ўзини билиб зўр-якка,
ҳужум қилган экан
кўкка бир маҳал.
Қанот қоқиб,
жуда тутоқиб,
қуёш сари йўл олган чоғда,
икки кўзи кўр бўла қолиб,
қаноти ҳам толиб,
Изидан қайтган экан қолиб у
доғда.
Бироқ, —
бу, сабоқ
бўлмабди унга.
Ҳамон
ҳар замон
деб қўярмиш:
— Айлантириб қўяр эдим
кундузни тунга
очилса кўзим.
Қуёшга ҳам бас келардим, —
дермиш, — бир ўзим!

* * *

Тинчлик душманлари етмас
тилакка,
улар ўхшар худди кўршапалакка.

2. ҲУНАРИ ОЗ ҒОЗ

Қоматини кўз-кўз қилиб
мақтанганда Ғоз,
Лочин дебди:
— Қоматинг гўшт, Ғоз, ҳунаринг
оз.
Бутун савлатинг пуч,
қуш бўлсанг уч!
Шундай дея Лочин қилибди
парвоз...
Савлат тўкиб парво қилмай
қолган эмиш Ғоз.

* * *

Ғозлар бор,
зинҳор
унутманг:
бундайлардан жамиятга
манфаат кутманг!

НУРБЕК.

Телевизор экранида

16 июлда

19.30. Унинчи синф ўқувчилари учун рус тилида «Оқ йўл» деган эшиттириш.

19.50. «Икки ютуқ» деган кинокамедия.

20.55. Свердлов номли концерт залидан Ҳиндистон артистларининг раққоса ва киноактриса Ваижантимала иштирокида бўладиган концерти олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида сўнгги ахборот.

Редактор ўринбосари:
М. ҚОРИЕВ.

Тошкентнинг томоша залларида

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 15, 16/VII да янги спектакль **Оққуш кўли.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — ёзги бинода: 15/VII да **Ватан ишқи,** 16/VII да **Фарғона ҳикояси.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 15, 16/VII да машҳур раққоса ва киноактриса **Ваижантимала** иштироки билан **Ҳиндистон артистларининг концертлари.** Билетлар сотилмоқда.

«РОДИНА», «ИСКРА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ФЕСТИВАЛЬ», «УДАРНИК» — **Уруш ва тинчлик** номли бадиий фильмнинг 2-серияси.

«ВАТАН» — янги киноповесть **Ўрмаловчи кўланкалар.**

«ОКТЯБРЬ» — **Улар биринчилардан эди.** (ўзбек тилида).

КАФАНОВ номли — кеч соат 9-15 минутда **Уруш ва тинчлик** (1-серия). кеч 11 да янги бадиий фильм **Шаҳримизда.**

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

ТУ-104, ИЛ-18, ИЛ-14, ЛИ-2 САМОЛЁТЛАРИДА
15 июлдан бошлаб
ПАССАЖИРЛАР ТАШИШ ҲАҚИ
20—30 ПРОЦЕНТ КАМАЙТИРИЛГАН

Москва — Тошкент	ТУ-104-Б	560	сўм			
Тошкент — Олмаота	ТУ-104	180	»			
Москва — Боку	ИЛ-18	400	»			
Тошкент — Фарғона	ИЛ-14	95	»	ЛИ-2	90	сўм
Тошкент — Андижон	ИЛ-14	110	»	ЛИ-2	105	»
Тошкент — Наманган	ИЛ-14	100	»	ЛИ-2	95	»
Тошкент — Қўқон	ИЛ-14	70	»	ЛИ-2	65	»
Тошкент — Жалолобод	ИЛ-14	130	»	ЛИ-2	125	»
Тошкент — Ўш	ИЛ-14	130	»	ЛИ-2	125	»
Наманган — Андижон	ИЛ-14	25	»	ЛИ-2	20	»
Наманган — Ўш	ИЛ-14	40	»	ЛИ-2	40	»
Тошкент — Термиз	ИЛ-14	190	»	ЛИ-2	180	»
Самарқанд — Термиз	ИЛ-14	125	»	ЛИ-2	120	»
Самарқанд — Нукус	ИЛ-14	215	»	ЛИ-2	205	»
Самарқанд — Урганч	ИЛ-14	190	»	ЛИ-2	180	»

15 июлдан бошлаб Москвага ТУ-104 самолёти мунтазам равишда 3 рейс қилади.

15 июлдан бошлаб Тошкент — Тбилиси линиясида ва 20 июлдан бошлаб Тошкент — Олмаота линиясида ҳар куни юз ўринли ТУ-104-Б самолётлари қатнайди.

Граждан ҳаво флоти хизматидан фойдаланингиз!
Самолёт сизни тез ва ўз вақтида етказиб қўяди.

АЭРОФЛОТ ТОШКЕНТ ШАҲАР АГЕНТЛИГИ.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 26 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040.135. Саноат ва транспорт бўлими, маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048. 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 34048. 132. Секретариат — 29040 50 Эълонлар бўлими — 28142.

Р 05245. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. Б-1635.